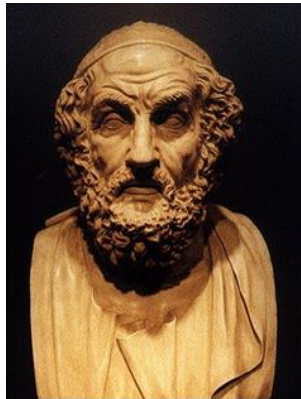

Uit de Ilias van Homeros

Boek II

Copyright (C) 2018 Sjaak van Hal

ingeleid, becommentarieerd en vertaald door drs. J. H. van Hal

(

ἄλλοι μὲν ῥα θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορουσταί¹
 εὖδον² παννύχιοι³, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος⁴ ὕπνος,
 ἀλλ' ὃ γε μερμήριζε⁵ κατὰ φρένα ὡς Ἀχιλῆα
 5 ἦδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
 πέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι οὐλον⁷ ὄνειρον⁸.
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα⁹ προσηύδα¹⁰.
 βάσκ¹¹ ἴθι, οὐλε ὄνειρε, θεὰς¹² ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
 ἐλθὼν ἐς κλισίην¹³ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
 10 πάντα μάλ' ἀτρεκέως¹⁴ ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω¹⁵.
 θωρήξαι¹⁶ ἐ¹⁷ κέλευε κάρη¹⁸ κομόωντας¹⁹ Ἀχαιοὺς
 πανσυδίη²⁰. νῦν γάρ κεν ἔλοι πόλιν εὐρυάγυιαν²¹

¹ ἵπποκορουστής	helm met paardestaart dragend
² εὖδω	slapen
³ παννύχιος	de hele nacht
⁴ νήδυμος	zoet
⁵ μερμηρίζω	overwegen
⁶ <i>van</i> πολὺς	
⁷ οὐλος	verderfelijk
⁸ ὄνειρός	droom
⁹ πτερόεις	gevleugeld
¹⁰ προσαυδάω	aanspreken
¹¹ βάσκω, <i>komt alleen voor als imper.</i> βάσκε vooruit	
¹² θεός	snel
¹³ κλισίη	tent
¹⁴ ἀτρεκέως	onomwonden
¹⁵ ἐπιτέλλω	opdragen
¹⁶ θωρήσσω	uitrusten
¹⁷ ἐ <i>pron.pers. refl.3^e persoon</i>	
¹⁸ κάρη τό	hoofd
¹⁹ κομάω	lang haar hebben
²⁰ πανσυδίη	in allerijl
²¹ εὐρυάγυια	met brede straten

De andere goden dan en mannen die een helm met paardestaart dragen, sliepen de hele nacht, maar niet was Zeus in de greep van de zoete slaap, maar hij was in zijn geest aan het overwegen, hoe hij Achilleus zou eren en velen bij de schepen der Grieken zou verdelgen. **5.** En het scheen hem in zijn hart het beste plan te zijn om naar Atreus' zoon Agamemnon een verderfelijke droom te sturen. En hij verhief zijn stem en sprak tot hem de gevleugelde woorden: 'Vooruit, ga, verderfelijke droom, naar de snelle schepen der Grieken. Ga naar de tent van Atreus' zoon Agamemnon en **10.** vertel alles zeer onomwonden, zoals ik het opdraag. Beveel hem de Grieken, die lang haar op hun hoofd dragen, in allerijl te wapenen. Want nu kan hij de stad van de Trojanen met brede straten innemen.

Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφίς¹ Ὀλύμπια² δώματ' ἔχοντες
 ἀθάνατοι φράζονται³· ἐπέγναμψεν⁴ γὰρ ἅπαντας
 15 "Ἦρη λισσομένη⁵, Τρώεσσι δὲ κήδε⁶ ἐφήπται⁷.
 "Ὡς φάτο, βῆ δ' ἄρ' ὄνειρος ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·
 καρπαλίμως⁸ δ' ἴκανε⁹ θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δὲ κίχανεν¹⁰
 εὐδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος¹¹ κέχυθ'¹² ὕπνος.
 20 στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ¹³ κεφαλῆς Νηληϊῶ¹⁴ ὕϊ ἐοικώς
 Νέστορι, τὸν ῥα μάλιστα γερόντων τῖ' Ἀγαμέμνων·
 τῷ μιν ἐεισάμενος¹⁵ προσεφώνεε θεῖος¹⁶ ὄνειρος·
 εὐδεις, Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος¹⁷ ἵπποδάμοιο¹⁸.
 οὐ χρὴ παννύχιον εὐδαιν βουληφόρον¹⁹ ἄνδρα

¹ ἀμφίς	gescheiden, verschillend
² Ολύμπιος	van de Olympos
³ φράζομαι	denken
⁴ ἐπιγνάμπτω	tot andere gedachten brengen
⁵ λίσσομαι	smeken
⁶ κῆδος τό	zorg, leed
⁷ ἐφάπτω, <i>komt alleen voor in het perf. pass.</i> ἐφήπται – beschikt zijn	
⁸ καρπαλίμως	snel
⁹ ἴκानω = ἰκνέομαι	
¹⁰ κιχάνω	aantreffen
¹¹ ἀμβρόσιος	goddelijk
¹² χέω, <i>perf. m.</i> κέχυμαι	gieten
¹³ ὕπερ τινος	boven (<i>in dromen verschenen droomfiguren aan het hoofdeind van de slapende</i>)
¹⁴ Νηλήιος	van Neleus
¹⁵ εἶδομαι, <i>aor. part.</i> ἐεισάμενος	verschijnen
¹⁶ θεῖος	goddelijk
¹⁷ δαΐφρων	fier
¹⁸ ἵπποδάμος	paardentemmend
¹⁹ βουληφόρος	raadgevend (<i>gezegd van vorsten, die aan de boulè deelnamen</i>)

Want niet meer zijn de onsterfelijken, die hun woning op de Olympos hebben, het oneens. Want Hera heeft allen met haar bede op andere gedachten gebracht **15.** en voor de Trojanen is leed beschikt.'

Zo sprak hij en de droom dan ging op weg, toen hij het bevel had gehoord. Snel bereikte hij de snelle schepen der Grieken en hij ging dan naar Atreus' zoon Agamemnon. Hij trof hem

slapend in zijn tent, want goddelijke slaap was om hem heen gegoten.

20. Hij ging dan boven zijn hoofd staan, terwijl hij op Nestor Neleus' zoon leek, die het meest van de grijsaards door Agamemnon werd geëerd. De goddelijke droom verscheen aan hem en sprak: 'Jij slaapt, zoon van Atreus,fiere paardentemmer. Niet moet een raadsman de hele

nacht slapen **25.** aan wie het krijgsvolk toevertrouwd is en aan wie zo veel ter harte gaat. Wel, luister nu snel naar mij. Want ik ben voor jou een bode van Zeus, die wel ver van jou is, maar die zeer bezorgd is en veel medelijden heeft. Hij heeft bevolen, dat jij de Grieken met lange hoofdharen in allerlei wapent. Want nu kun je de stad der Trojanen met brede straten innemen. **30.** Want niet meer zijn de onsterfelijken, die hun huis op de Olympos hebben, het oneens. Want Hera heeft allen met haar bedde op andere gedachten gebracht en voor de Trojanen is leed beschikt van de kant van Zeus. Wel, behoud dit in je geest en niet moet vergetelheid jou overmeesteren, wanneer de verkwikkende slaap je los zal laten.'

35. Zo dan sprak hij en daarna ging hij weg en hij liet hem ter plekke

achter, terwijl hij dat in zijn hart dacht, wat dan niet verwezenlijkt zou worden. Want hij dacht dat hij Priamos' stad op die dag zou innemen, de dwaas, want hij wist niet van die acties, waarop dan Zeus zon. Want hij was van plan nog meer smarten en zuchten de **40**. Trojanen en de Grieken door hevige gevechten te bezorgen. Hij werd wakker uit zijn slaap en de goddelijke stem klonk om hem heen. Hij ging rechtop zitten en trok een zachte chiton aan, die mooi en glanzend was en hij wierp zich een grote mantel om en hij bond onder zijn blanke voeten mooie

45 ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν¹ βάλετο ξίφος² ἀργυρόηλον³.
εἶλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον⁴ ἄφθιτον⁵ αἰεὶ
σὺν τῷ ἔβη κατὰ⁶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων⁷.
Ἦώς⁸ μὲν ῥα θεὰ προσεβήσετο⁹ μακρὸν Ὀλυμπον
Ζηνί¹⁰ φόως¹¹ ἐρέουσα¹² καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
50 αὐτὰρ ὃ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι¹³ κέλευσε
κηρύσσειν ἀγορῆνδὲ¹⁴ κάρη κομόωντας Ἀχαιοῦς·
οἳ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο¹⁵ μάλ' ὤκα·
Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων¹⁶ ἴζε¹⁷ γερόντων
Νεστορέη¹⁸ παρὰ νηϊ Πυλοιογενέος¹⁹ βασιλῆος·
55 τοὺς ὃ γε συγκαλέσας πυκινήν²⁰ ἀρτύνετο²¹ βουλὴν·

¹ ὤμος	schouder
² ξίφος τό	zwaard
³ ἀργυρόηλος	met zilveren knoppen bezet
⁴ πατρώϊος	van mijn vader geërfd
⁵ ἄφθιτος	onvergankelijk
⁶ κατὰ τι	verspreid over, door
⁷ χαλκοχίτων	met bronzen kuras
⁸ Ἦώς ἡ	de dageraad
⁹ προσεβήσετο	<i>aor. mixtus van</i> προσβαίνω
¹⁰ Ζῆν, Ζηνός	Zeus
¹¹ φόως	<i>door metrische rekking uit</i> φάος το licht
¹² εἶρω, <i>fut.</i> ἐρέω	aankondigen
¹³ λιγύφθογγος	met heldere stem
¹⁴ ἀγορῆνδὲ	naar de vergadering
¹⁵ ἀγείρομαι	zich verzamelen
¹⁶ μεγάθυμος	fier
¹⁷ ἴζω	doen zitten
¹⁸ Νεστόρεος	van Nestor
¹⁹ Πυλοιογενής	te Pylos geboren
²⁰ πυκινός	verstandig
²¹ ἀρτύνομαι	beramen

sandalen, **45.** en hij wierp zich om zijn schouders een zwaard, dat bezet was met zilveren knoppen. Hij nam zijn scepter, die hij van zijn vader had geërfd en die onvergankelijk was, waarmee hij altijd tussen de schepen van de Grieken door met bronzen kuras liep. De godin Eeos ging naar de hoge Olympos om Zeus en de andere goden het licht aan te kondigen. **50.** Maar Agamemnon beval aan herauten met heldere stem om de lang haar dragende Grieken naar de vergadering te roepen. Zij deden dat en de Grieken kwamen zeer snel bijeen. Eerst liet hij de raad van fiere grijsaards plaats nemen bij het schip van Nestor, de koning die in Pylos geboren was. Hij riep hen bijeen en **55.** en hij bedacht een verstandig plan.

κλύτε¹, φίλοι· θεϊός μοι ἐνύπνιον² ἦλθεν ὄνειρος
 ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίω
 εἶδος³ τε μέγεθός τε φυήν⁴ τ' ἄγχιστα⁵ ἐώκει·
 60 στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 εὔδεις⁶, Ἄτρεός υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο·
 οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουληφόρον ἄνδρα,
 ὧ λαοὶ τ' ἐπιτετράφεται καὶ τόσσα μέμηλε·
 νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
 65 ὃς σεῦ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδετα ἠδ' ἐλεαίρει·
 θωρήξαι σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
 πανσυδίη· νῦν γάρ κεν ἔλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
 Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
 ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
 Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
 70 ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσίν· ὥς ὃ μὲν εἰπὼν
 ὤχετ' ἀποπτάμενος⁷, ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
 ἀλλ' ἄγεται αἶ κέν πως⁸ θωρήξομεν⁹ ὑἷας Ἀχαιῶν·
 πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι¹⁰, ἢ θέμις¹¹ ἐστί,
 καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι¹² κελεύσω·

¹ ἔκλυον *sor.*

horen

² ἐνύπνιον *adv.*

In de slaap

³ εἶδος τό

uiterlijk

⁴ φυή ἢ

gestalte

⁵ ἄγχιστα

het meest dichtbij, sprekend

⁶ *Vgl. 23 ff.*

⁷ ἀποπέτομαι, *sor. part.* ἀποπτάμενος

⁸ αἶ κέν πως + *coni.*

wellicht dat

⁹ θωρήξω

uitrusten

¹⁰ πειράομαι

beproeven, op de proef stellen

¹¹ θέμις

recht, gebruik

¹² πολυκλήϊς, -ιδος

met veel roeibanken

'Luistert, vrienden. In mijn slaap heeft een goddelijke droom mij in de goddelijke nacht bezocht. Het meest leek hij sprekend op de stralende Nestor in uiterlijk en grootte en gestalte. Hij ging boven mijn hoofd staan en sprak tot mij het woord:

60. 'Jij slaapt, zoon van de kloekmoedige, paarden bedwingende Atreus. Niet moet een raadsman de hele nacht slapen, want aan hem is het volk toevertrouwd en hem gaat zo veel ter harte. Luister nu snel naar mij. Ik ben voor jou een bode van Zeus, die wel ver van jou is, maar zich grote zorgen maakt om jou en medelijden met je heeft. **65.** Hij heeft bevolen dat je de lang haar dragende Grieken moet wapenen, in allerijl. Want nu kun je de stad met brede straten van de Trojanen innemen. Want niet meer zijn de onsterfelijken, die hun woning op de Olympos hebben, het oneens. Want Hera heeft hen allen met haar bede op andere gedachten gebracht en voor de Trojanen is leed beschikt **70.** van de kant van Zeus.' Zo sprak hij en daarna vloog hij weg en de zoete slaap heeft mij losgelaten. Wel kom op, misschien dat wij de zonen van de Achaiers zullen wapenen. Eerst zal ik het met woorden proberen, hetgeen gebruik is en ik zal bevelen met de schepen met vele dollen te vluchten.

75 ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος¹ ἐρητύειν² ἐπέεσσιν.
 Ἦτοι³ ὃ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
 Νέστωρ, ὃς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἡμαθόεντος⁴,
 ὃ σφιν ἐὺ φρονέων⁵ ἀγορήσατο⁶ καὶ μετέειπεν·
 ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες⁷ ἠδὲ μέδοντες⁸,
 80 εἰ μὲν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε⁹
 ψευδός κεν φαῖμεν¹⁰ καὶ νοσφιζοίμεθα¹¹ μᾶλλον·
 νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος Ἀχαιῶν εὐχεται¹² εἶναι·
 ἀλλ' ἄγεται αἶ κέν πως θωρήσομεν υἷας Ἀχαιῶν.
 Ὡς ἄρα φωνήσας βουλῆς ἐξ¹³ ἦρχε νέεσθαι¹⁴,
 85 οἱ δ' ἐπανεστήσαν πείθοντό τε ποιμένι λαῶν
 σκηπτοῦχοι¹⁵ βασιλῆες· ἐπεσεύοντο¹⁶ δὲ λαοί.
 ἠὔτε¹⁷ ἔθνεα εἴσι μελισσάων¹⁸ ἀδινάων¹⁹

¹ ἄλλοθεν ἄλλος	de een hier .. de ander daar ..
² ἐρητύω <i>inf. pro imperativi</i>	tegenhouden
³ Ἦτοι	waarlijk
⁴ ἡμαθόεις	zandig
⁵ τι ἐὺ φρονέω	iemand welgezind zijn
⁶ ἀγοράομαι	het woord nemen
⁷ ἡγήτωρ	aanvoerder
⁸ μέδων	heerser
⁹ ἐνέπω, <i>aor.</i> ἔνισπε	zeggen
¹⁰ φαίμι	noemen
¹¹ νοσφίζομαι	zich verwijderen, zich afwenden
¹² εὐχομαι	zich beroemen
¹³ ἐξ <i>in postpositie</i>	
¹⁴ νέομαι	terugkeren
¹⁵ σκηπτοῦχος	scepterdragend
¹⁶ ἐπισεύομαι	zich haasten naar
¹⁷ ἠὔτε	evenals
¹⁸ μέλισσα ἢ	bij
¹⁹ ἀδινός	gonzend

75. Maar jullie moeten, ieder van een andere kant, hen met woorden tegnhouden.’ Voorwaar zo sprak hij en hij ging zitten en onder hen stond op Nestor, die dan de heerser van het zeer zandige Pylos was. Hij was hun goed gezind en nam het woord en sprak onder hen: ‘Geliefde aanvoerders en heersers van de Argivers, **80.** als iemand der Achaiers de droom had verteld, dan zouden we het wel een leugen noemen en zouden we ons liever afwenden, maar nu heeft hij, die beroemt verreweg de beste der Achaiers te zijn, hem gezien. Welaan kom op, misschien dat we de zonen van de Achaiers zullen harnessen.’ Zo sprak hij en als eerste verliet hij de raad en **85.** zij, de scepter dragende koningen, stonden daarbij op en luisterden naar de herder van het krijgsvolk. Het volk kwam toestromen. Evenals zwermen gonzende

πέτρης ἐκ γλαφυρῆς¹ αἰεὶ νέον² ἐρχομενάων,
 βοτρυδὸν³ δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν⁴ εἰαρινοῖσιν⁵.
 90 αἷ μὲν τ' ἔνθα⁶ ἄλις⁷ πεποτήαται⁸, αἷ δέ τε ἔνθα·
 ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
 ἠϊόνος⁹ προπάροιθε¹⁰ βαθείης¹¹ ἐστιχόωντο¹²
 ἰλαδὸν¹³ εἰς ἀγορήν· μετὰ δέ σφισιν ὄσσα¹⁴ δεδήει¹⁵
 ὀτρύνουσι¹⁶ ἰέναι Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο¹⁷.
 95 τετρήχει¹⁸ δ' ἀγορή, ὑπὸ δὲ στεναχίζετο¹⁹ γαῖα
 λαῶν ἰζόντων²⁰, ὄμαδος²¹ δ' ἦν· ἐννέα δὲ σφεας
 κήρυκες βοόωντες²² ἐρήτυον, εἴ ποτ'²³ αὐτῆς²⁴

¹ γλαφυρός	gewelfd	
² νέον	opnieuw	
³ βοτρυδὸν	trosgewijs	
⁴ ἄνθος τό	bloem	
⁵ εἰαρινός	in de lente	
⁶ ἔνθα ... ἔνθα	hier(heen) .. daar(heen) ..	
⁷ ἄλις	in menigte	
⁸ πέτομαι, <i>perf. met praes. betekenis</i> πεποτήαται	vliegen, fladderen	
⁹ ἠϊών ἡ	strand	
¹⁰ προπάροιθε	voorlangs	
¹¹ βαθύς	diep, uitgestrekt	
¹² στιχάομαι	gaan	
¹³ ἰλαδὸν	bij hopen	
¹⁴ ὄσσα ἡ	gerucht	
¹⁵ δαίω <i>intr., perf. met praes. betekenis</i> δέδηε	<i>intr.</i> branden	
¹⁶ ὀτρύνω	aansporen	
¹⁷ ἀγειρομαι, <i>sor.</i> ἀγέροντο	zich verzamelen	
¹⁸ τετρήχει <i>intr.</i>	hij was onrustig (ταράσσω verwarren)	
¹⁹ στεναχίζομαι	zuchten, <i>hier</i> : dreunen onder	
²⁰ ἰζω <i>intr.</i>	gaan zitten	
²¹ ὄμαδος	rumoer	
²² βοάω	schreeuwen	
²³ εἴ ποτ' + <i>opt.</i>	om te zien of	
²⁴ αὐτή ἡ	geschreeuw	

bijen gaan uit een holle rots, terwijl ze steeds opnieuw komen en trosgewijs vliegen naar de lentebloemen. **90.** Een deel vliegt in menigte hierheen en een deel daarheen. Zo gingen vele scharen van hen bij hopen weg van de schepen en tenten voorlangs het uitgestrekte strand naar de vergadering. Onder hen woedde het gerucht als bode van Zeus en spoorde hen aan te gaan. Zij verzamelden zich. De vergadering was **95.** onrustig en de aarde dreunde onder het volk, toen het plaatsnam en er was rumoer. Negen herauten probeerden hen te bedwingen al schreeuwend, om te zien of ze zouden

σχοίατ¹, ἀκούσειαν δὲ διοτρεφῶν² βασιλῆων.
 σπουδῆ³ δ' ἔζετο λαός, ἐρήτυθεν⁴ δὲ καθ' ἔδρας⁵
 100 παυσάμενοι κλαγγῆς⁶. ἀνά δὲ κρείων⁷ Ἀγαμέμνων
 ἔστη σκῆπτρον ἔχων τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμω⁸ τεύχων⁹.
 Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι,
 αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρω¹⁰ ἀργεῖφόντη¹¹.
 Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππω¹²,
 105 αὐτὰρ ὁ αὖτε¹³ Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεΐ ποιμένι λαῶν,
 Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπεν πολύαρνι¹⁴ Θυέστη¹⁵,
 αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι¹⁶,
 πολλῆσιν νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν¹⁷.
 τῷ ὃ γ' ἐρείσάμενος¹⁸ ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα¹⁹.

¹ σχοίατ' *gevoocaliseerd uit* σχοινοτο; ἔχομαι + *gen.* op houden met
² Διοτρεφης door Zeus grootgebracht/ beschermd
³ σπουδῆ snel
⁴ ἐρήτυθεν < ἐρητυθήσαν
⁵ ἔδρη ἡ zitplaats, tribune
⁶ κλαγγή ἡ geschreeuw
⁷ κρείων heerser
⁸ κάμνω + *n.c.p.* met moeite
⁹ τεύχω maken
¹⁰ διάκτορος overbrenger (*van de zielen naar de onderwereld*)
 ἀργεῖφόντης Argosdoder (*verwijst naar de mythe, waarin*
Hermes in opdracht van Zeus lo bevrijdt van Argos, de honderdogige
¹² πλήξιππος paarden mennend
¹³ αὖτε op zijn beurt
¹⁴ πολύαρνι *alleen dat.* rijk aan schapen
¹⁵ Θυέστης *Thyestes was de zoon van Pelops, de broer van*
Atrous en de vader van Aigisthos. In 107 is de nominativus Θυέστα
¹⁶ φορέω dragen, *Aiolische inf.*
¹⁷ ἀνάσσω τινι heersen onder, op
¹⁸ ἐρείδομαι steunen op
¹⁹ μεταυδάω τισι spreken te midden van

ophouden met geschreeuw en of ze naar de door Zeus gevoede koningen zouden luisteren. Haastig ging het volk zitten en het werd bedwongen op de tribunes en **100.** het stopte met geschreeuw. De heer Agamemnon stond op met zijn scepter, die Hephaistos met moeite had gemaakt. Hephaistos had hem gegeven aan de heer Zeus, Kronos' zoon en Zeus, zo moet je weten, heeft hem gegeven aan de begeleider der zielen, de Argosdoder. En heer Hermes gaf hem aan de paardenmenner Pelops en **105.** Pelops gaf hem weer aan Atreus, herder van het volk en Atreus liet hem bij zijn dood achter aan Thyestès, die rijk aan schapen was en die Thyestès liet hem weer achter aan Agamemnon om te dragen, om te heersen op vele eilanden en in heel Argos. Daarop steunend sprak hij tot de Argivers de woorden:

110 ὦ φίλοι, ἦρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἴαριος
 Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη¹ ἐνέδησε² βαρεῖη
 σχέτλιος³, ὃς πρὶν⁴ μὲν μοι ὑπέσχετο⁵ καὶ κατένευσεν⁶
 Ἴλιον ἐκπέρσαντ'⁷ εὐτείχεον⁸ ἀπονέεσθαι,
 νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλευσατο, καὶ με κελεύει
 115 δυσκλέα⁹ Ἴαρος ἰκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
 οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ¹⁰ φίλον εἶναι,
 ὃς δὴ πολλάων πολιῶν κατέλυσε κάρηνα¹¹
 ἦδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
 αἰσχρὸν γὰρ τότε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι
 120 μὰ ψ¹² οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν
 ἄπρηκτον¹³ πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι
 ἀνδράσι παυροτέροισι¹⁴, τέλος δ' οὐ πῶ τι πέφανται¹⁵.
 εἶ περ γὰρ κ' ἐθέλομεν Ἀχαιοὶ τε Τρῳῆς τε
 ὄρκια πιστὰ ταμόντες¹⁶ ἀριθμηθήμεναι¹⁷ ἄμφω,

¹ ἄτη ἢ	verblinding
² ἐνδέω	binden in
³ σχέτλιος	hardvochtig
⁴ πρὶν <i>adv.</i>	eerder
⁵ ὑπισχνέομαι, -εσχομην	beloven
⁶ κατανεύω	toeknikken
⁷ ἐκπέρθω	geheel verwoesten
⁸ εὐτείχεος	goed ommuurd
⁹ δυσκλέης	roemloos
¹⁰ ὑπερμενής	zeer machtig
κάρηνα τά	de burchten (<i>eig. hoofden, toppen en burchten liggen op de toppen van heuvels</i>)
¹² μὰ ψ	zonder reden
¹³ ἀπρηκτος	vruchteloos
¹⁴ παῦρος	gering, weinig
¹⁵ φαίνομαι	verschijnen
ὄρκια τάμνω	<i>eigenlijk: offerdieren de keel doorsnijden; hier: een verdrag sluiten</i>
¹⁷ ἀριθμέω	tellen

110. ‘Vrienden, heldhaftige Grieken, dienaren van Ares, Zeus, Kronos’ zoon heeft me geketend met zware verblinding, de hardvochtige, omdat hij mij voorheen beloofd en toegezegd heeft dat ik na Troje vernietigd te hebben naar huis zou terug keren, maar nu heeft hij tot kwaad bedrog besloten en beveelt hij me met **115.** een slechte naam Argos te bereiken, omdat ik veel volk verloren heb. Zo zal het dunkt me aan de zeer machtige Zeus geliefd zijn, die dan de burchten van vele steden heeft verwoest en dat ook nog zal doen. Want zijn macht is zeer groot. Dit is immers schandelijk ook voor de mensen in de toekomst om te horen, dat een zulk en zo groot volk van de Grieken op deze manier, **120.** zonder reden, een vruchteloze oorlog voert en strijdt met minder mannen en nog helemaal niet is er een einde zichtbaar. Want ookal willen wij Achaiers en Trojanen na een betrouwbaar verdrag gesloten te hebben beiden geteld worden,

- 125 Τρῶας μὲν λέξασθαι¹ ἐφέστιοι² ὄσσοι³ ἕασιν⁴,
 ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας⁵ διακοσμηθεῖμεν⁶ Ἀχαιοί,
 Τρῶων δ' ἄνδρα ἕκαστοι ἐλοίμεθα οἰνοχοεῦειν⁷,
 πολλαί κεν δεκάδες δευοῖατο⁸ οἰνοχόοιο⁹.
 τόσσον ἐγὼ φημι πλέας¹⁰ ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
- 130 Τρῶων, οἳ ναίουσι¹¹ κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἐπίκουροι¹²
 πολλέων ἐκ πολίων ἐγγέσπαλοι¹³ ἄνδρες ἕασιν,
 οἳ με μέγα πλάζουσι¹⁴ καὶ οὐκ εἰῶσ' ¹⁵ ἐθέλοντα
 ἴλιου ἐκπέρσαι¹⁶ εὔ ναιόμενον¹⁷ πτολίεθρον¹⁸.
 ἐννέα δὴ βεβάασι¹⁹ Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοῖ²⁰,
- 135 καὶ δὴ δοῦρα²¹ σέσηπε²² νεῶν καὶ σπάρτα²³ λέλυνται·

¹ λέγομαι	zich verzamelen
² ἐφέστιος	bij de haard, ingezet
³ ὄσσοι = ὄσοι	
⁴ ἕασιν = εἶσι	
⁵ δεκάς, -άδος	tiental
⁶ διακοσμέω	in afdelingen opstellen
⁷ οἰνοχοεῦω	wijnschenken
⁸ δεύομαι τινος	ontberen
⁹ οἰνοχόος ὁ	wijnschenker
¹⁰ = πλείονας	
¹¹ ναίω	wonen
¹² ἐπίκουρος	helper
¹³ ἐγγέσπαλος	lans zwaaiend
¹⁴ πλάζω	terugslaan
¹⁵ ἐάω	laten
¹⁶ ἐκπέρθω	geheel verwoesten
¹⁷ εὔ ναιόμενος	welarend
¹⁸ πτολίεθρον	vestingstad
¹⁹ = βεβήκασι	
²⁰ ἐνιαυτός	jaar
²¹ δόρυ τό, δούρατος	balk
²² σήπομαι, <i>perf.</i> σέσηπε	rotten
²³ σπάρτα τά	touwen

125. dat al de Trojanen, die ingezeten zijn, zich verzamelen en als wij Grieken ons in tientallen opstellen en wij ieder een man van de Trojanen uitkiezen om wijn te schenken, dan zullen wel vele tientallen zonder wijnschenker zijn.

Ik denk dat er zoveel zonen der Achaiers meer zijn dan **130.** Trojanen, die in de stad wonen. Maar er zijn uit veel steden bondgenoten, die hun speer zwaaien, die mij krachtig terugslaan en niet toestaan, hoewel ik dat wil, de welvarende vestingstad van Ilion te verwoesten. Negen jaren dan van de grote Zeus¹ zijn voorbij **135.** en de balken van de schepen zijn al rot en de kabels zijn los.

¹ *Zeus regelt de tijd.*

αἱ δὲ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα
εἶατ'¹ ἐνὶ μεγάροις² ποτιδέγμεναι³. ἄμμι δὲ ἔργον
αὐτως⁴ ἀκράαντον⁵ οὔ εἵνεκα⁶ δεῦρ'⁷ ἰκόμεσθα.
ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
140 φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ἦς φάτο, τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε⁸
πᾶσι μετὰ πληθύν⁹ ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν¹⁰.
κινήθη¹¹ δ' ἀγορὴ φῆ¹² κύματα¹³ μακρὰ θαλάσσης
145 πόντου Ἰκαρίοιο¹⁴, τὰ μὲν τ' Εὐρὸς¹⁵ τε Νότος¹⁶ τε
ῶρορ'¹⁷ ἐπαΐξας¹⁸ πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελῶν.
ὡς δ' ὅτε κινήσῃ Ζέφυρος¹⁹ βαθὺ λήϊον²⁰ ἐλθὼν

¹ ἦμαι, 3.pl. εἶαται	zitten
² μέγαρα τά	huis
³ προσ/ποτιδέχομαι	afwachten, wachten op
⁴ αὐτως	altijd nog, juist zo
⁵ ἀκράαντος	onvervuld
⁶ τινος εἵνεκα	wegens
⁷ δεῦρο	hierheen
⁸ ὀρίνω	prikkelen
⁹ πληθὺς ἢ	menigte
¹⁰ ἐπακούω τινος	aanhoren
¹¹ κινέω	in beweging brengen
¹² φῆ	evenals
¹³ κύμα τό	golf
¹⁴ πόντος Ἰκαριος	Ikarische zee
¹⁵ Εὐρὸς	oostenwind
¹⁶ Νότος	zuidenwind
¹⁷ ὄρνυμι, aor. ῶρορ'	verheffen
¹⁸ ἐπαΐσω	afsnellen op
¹⁹ Ζέφυρος	westenwind
²⁰ λήϊον	graan

En wellicht zitten onze vrouwen en onmondige kinderen in het paleis op ons te wachten. Maar onze taak, waarom wij hier zijn gekomen, is altijd nog niet af. Maar kom op, gehoorzaamt allen, zoals ik het zal zeggen.

140. Laten we met onze schepen vluchten naar ons geliefde vaderland.

Want wij zullen hetTroje met de brede straten niet meer innemen.

Zo sprak hij en hij prikkelde hun hart in hun borst, onder allen in de menigte, die de vergadering niet gehoord hadden. De vergadering kwam in beweging evenals de hoge golven van het water **145.** van de Ikarische zee, die in beweging zijn gebracht door Eurus en Notos, nadat ze erop afgesneld zijn uit de wolken van Zeus. Zoals wanneer Zefyros in hevigheid komt aanstormen en dicht graan beweegt

λάβρος¹ ἐπαιγίζων², ἐπί τ' ἡμύει³ ἀσταχέεσσιν⁴,
 ὡς τῶν πᾶσ' ἀγορή κινήθη· τοὶ δ' ἀλαλητῶ⁵
 150 νῆας ἔπ⁶ ἐσσεύοντο⁷, ποδῶν δ' ὑπένερθε⁸ κονίη⁹
 ἴστατ' ἀειρομένη¹⁰. τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον
 ἄπτεσθαι¹¹ νηῶν ἢ δ' ἐλκόμεν εἰς ἄλα¹² δῖαν,
 οὐρούς¹³ τ' ἐξεκάθαιρον¹⁴. ἀϋτῆ¹⁵ δ' οὐρανὸν ἴκεν
 οἴκαδε ἰεμένων¹⁶. ὑπὸ¹⁷ δ' ἦρεον ἔρματα¹⁸ νηῶν.
 155 Ἔνθά κεν Ἀργείοισιν¹⁹ ὑπέρμορα²⁰ νόστος²¹ ἐτύχθη²²
 εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς²³ μῦθον ἔειπεν·
 ὦ πόποι αἰγιόχοιο²⁴ Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη¹,

¹ λάβρος	hevig
² ἐπαιγίζω	komen aanstormen
³ ἡμύω	zich voorover buigen
⁴ ἀσταχς	korenaar
⁵ ἀλαλητός	geschreeuw
⁶ <i>in postpositie</i>	
⁷ σεύομαι	zich haasten
⁸ ὑπένερθε <i>+gen.</i>	onder
⁹ κονίη	stof
¹⁰ ἀείρομαι	zich verheffen
¹¹ ἄπτομαι <i>+ gen.</i>	aanraken
¹² ἄλς ἢ οὐρός ὀ	zee trekgeul
¹⁴ ἐκκαθαίρω	reinigen
¹⁵ ἀϋτῆ ἢ	geschreeuw
¹⁶ ἴεμαι	verlangen
¹⁷ ὑπὸ	onder vandaan
¹⁸ ἔρμα τό	stut
¹⁹ Ἀργεῖος	Argiver, <i>inw. van Argos; pars pro toto: Griek</i>
²⁰ ὑπέρμορα <i>adv.</i>	in strijd met het lot
²¹ νόστος	terugkeer
²² τεύχω	maken, tot stand brengen
²³ <i>Tmesis</i> αἰγιόχος	de aegis dragend, <i>attribuut van Zeus (van geitevel)</i> <i>waarmee hij de bliksem en donder maakt. Athene wapent zich o.a. hiermee. Athene</i> <i>gebruikt het om de strijdlust bij de Grieken op te wekken.</i>

en zich voorover buigt over de aren, zo bewoog heel de vergadering van hen. Zij haastten zij zich met geschreeuw **150.** naar de schepen en onder hun voeten vandaan verhief zich recht omhoog stof. Zij bevalen elkaar de schepen vast te pakken en die de stralende zee in te trekken en ze maakten de trekgeulen vrij. Hun geschreeuw reikte tot aan de hemel, omdat ze naar huis verlangden en ze namen onder de schepen de stutten weg.

155. Daar zou door de Grieken in strijd met het lot de terugkeer verwezenlijkt zijn, als niet Hera het woord tot Athene had gericht: 'Mijn hemel, kind van de aegis dragende Zeus, dochter van de Onvermoeibare,

¹ Ατρυτώνη

dochter van de onvermoeibare

οὕτω δὴ οἴκο δὲ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
 Ἄργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα¹ θαλάσσης,
 160 κὰδ² δέ κεν εὐχολήν³ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν
 Ἄργειν Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
 ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης⁴.
 ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
 σοῖς ἀγανοῖς⁵ ἐπέεσσιν ἐρήτυε⁶ φῶτα⁷ ἕκαστον,
 165 μηδὲ ἕα νῆας ἄλαδ' ἐλκέμεν ἀμφιελίσσας⁸.
 ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε⁹ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο κάρηνων¹⁰ αἴξασα¹¹.
 καρπαλίμως¹² δ' ἔκανε θοὰς¹³ ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
 εὔρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν¹⁴ ἀτάλαντον¹⁵
 170 ἔσταότ'¹⁶. οὐδ' ὄ γε νηὸς εὐσσελμοιο¹⁷ μελαίνης
 ἄπτει¹⁸, ἐπεὶ μιν ἄχος¹⁹ κραδίην καὶ θυμὸν ἔκανε·

¹ νῶτον τό	rug
² κὰδ = κάτα	<i>elisie en assimilatie, een Aeolisme</i>
³ εὐχολή ἢ	gesnoef, stof tot gesnoef (<i>pregnante betekenis</i>)
⁴ αἴα ἢ	aarde
⁵ ἀγανός	zacht
⁶ ἐρήτύω	tegenhouden
⁷ φώς, φωτός	man
⁸ ἀμφιέλισσα	aan beide zijden gekruld, <i>epitheton ornans bij schepen</i>
⁹ ἀπιθέω	ongehoorzaam zijn.
¹⁰ κάρηνα τά	toppen
¹¹ αἴσσω	snellen
¹² καρπαλίμως	snel, vlug
¹³ θοός	snel
¹⁴ μῆτις ἢ	schrandtheid
¹⁵ ἀτάλαντος τιτι	opwegend tegen .. in .. (<i>acc. Graec.</i>)
¹⁶ ἴσταμαι, <i>perf.</i> ἔστηκα	
¹⁷ εὐσσελμος	met goede roeibanken
¹⁸ ἄπτομαι τινος	iets vastpakken
¹⁹ ἄχος τό	smart

zo dan zullen de Argivers naar huis naar hun geliefde vaderland vluchten over de brede ruggen van de zee en **160.** zullen ze wel de Argivische Helena als reden tot opscheppen aan Priamos en de Trojanen achterlaten, Helena, om wie velen van de Grieken in Troje ver van hun geliefde vaderland zijn omgekomen. Welaan begeef je nu onder het volk van de Achaiers met bronzen harnas en houd met je vriendelijke woorden iedere man tegen en **165.** laat ze niet de aan beide zijden gekromde schepen naar de zee toe trekken.'

Zo sprak zij en niet was de uilogige godin Athene ongehoorzaam aan het woord. Zij ging in vliegende vaart naar beneden van de toppen van de Olympos en kwam spoedig bij de snelle schepen van de Grieken. Daarna trof ze Odysseus, die in schranderheid opwoog tegen Zeus, staand aan. **170.** Want hij in ieder geval pakte niet zijn zwarte schip met goede roeibanken, omdat verdriet zijn hart en gemoed bereikt had.

ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὔτω δὴ οἶκονδὲ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
 175 φεύξεσθ' ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι¹ πεσόντες,
 κὰδ² δέ κεν εὐχολὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
 Ἀργεῖην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
 ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
 ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδ' ἔτ' ἐρώει,
 180 σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
 μηδὲ ἕα νῆας ἄλαδ' ἐλκέμεν ἀμφιελίσσας.
 Ὡς φάθ', ὃ δὲ ξυνέηκε³ θεᾶς ὄπα⁴ φωνησάσης,
 βῆ δὲ θέειν⁵, ἀπὸ δὲ χλαῖναν⁶ βάλε· τὴν δὲ κόμισσε⁷
 κῆρυξ⁸ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος⁹ ὅς οἱ ὀπήδει¹⁰.
 185 αὐτὸς¹¹ δ' Ἀτρεΐδew Ἀγαμέμνωνος ἀντίος¹² ἐλθὼν
 δέξατό οἱ¹³ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον¹⁴ αἰεὶ·
 σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
 Ὅν τινα¹⁵ μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον¹⁶ ἄνδρα κιχείη¹⁷

¹ πολυκλήϊς, ἰδος	met veel dollen
² Vgl. 160 ff.	
³ ξυνίημι + acc. + gen.	iets van iemand horen
⁴ ὄψ, ὄπος	stem
⁵ θέω	rennen
⁶ χλαῖνα ἡ	mantel
⁷ κομίζω	meenemen, verzorgen
⁸ κῆρυξ	dienaar, heraut
⁹ Ἰθακήσιος	van Ithaka
¹⁰ ὀπηδέω	vergezellen
¹¹ αὐτὸς	uit zichzelf
¹² τινος ἀντίος	iemand tegemoet
¹³ Dat. eth. vaak met waarde van genitivus.	
¹⁴ ἄφθιτος	onvergankelijk
¹⁵ = ὄντινα < ὄστις	
¹⁶ ἔξοχος	uitstekend, voornaam
¹⁷ κιχάνω, aor. ἔκιχον, coni. aor. κιχείω	bereiken

De uilgige Athene ging dicht bij hem staan en sprak tot hem:
'Uit Zeus geboren Laertes' zoon, schrandere Odysseus zullen jullie zo dan naar huis naar jullie geliefde vaderland vluchten, **175**. nadat jullie je gestort hebben in de schepen met vele dollen en zullen jullie zo wel de Argivische Helena als reden tot opscheppen aan Priamos en de Trojanen achterlaten, Helena, om wie velen van de Grieken in Troje ver van hun geliefde vaderland zijn omgekomen? Welaan, begeef je nu onder het volk van de Achaiers en draal niet meer **180**. en houd met je vriendelijke woorden iedere man tegen en laat ze niet de aan beide zijden gekromde schepen naar de zee trekken.'

Zo sprak zij en hij hoorde de godin, toen ze haar stem verhief en zette het op een rennen en wierp zijn mantel af. Die nam zijn heraut Eurubatès van Ithaka, die hem vergezelde, mee. **185**. Zelf ging hij Atreus' zoon Agamemnon tegmoet en greep zijn scepter, die hij van zijn vader had geërfd en die eeuwig onvergankelijk was. Iedere koning en voorname man, die hij trof,

190 τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε¹ παραστάς·
 δαιμόνι², οὐ σε ἔοικε³ κακὸν ὥς⁴ δειδίσσεσθαι⁵,
 ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἴδρυε⁶ λαούς·
 οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἶος⁷ νόος⁸ Ἀτρεΐωνος·
 νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα⁹ δ' ἵψεται¹⁰ υἷας Ἀχαιῶν.
 ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἶον ἔειπε.
 195 μῆ¹¹ τι χολωσάμενος¹² ῥέζη¹³ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν·
 θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέων βασιλῆων,
 τιμῆ¹⁴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἐ μητίετα¹⁵ Ζεύς.
 Ὀν δ' αὖ δήμου¹⁶ τ' ἄνδρα ἴδοι βοόωντά¹⁷ τ' ἐφεύροι,
 τὸν σκήπτρω ἐλάσασκεν¹⁸ ὁμοκλήσασκέ¹⁹ τε μύθω²⁰.

¹ ἐρητύω	tegenhouden
-σκ-	<i>iteratief element</i> : telkens
² δαιμόνιος	hardvochtig, rampzalig
³ ἔοικε	het geeft pas
⁴ τις ὥς	evenals iemand
⁵ δειδίσσομαι	bang zijn
⁶ ἴδρῶ	doen zitten
⁷ οἶος	hoedanig een
⁸ νόος	verstand, plan
⁹ τάχα	weldra
¹⁰ ἵπτομαι	tuchtigen
¹¹ <i>Weggelaten zijn de woorden: ik ben bang ..</i>	
¹² χολῶ	boos maken
¹³ ῥέζω + 2 acc.	iemand iets aandoen
¹⁴ τιμῆ	waardigheid
¹⁵ μητίετα	plannen beramend
¹⁶ δῆμος	volk
¹⁷ βοάω	roepen
¹⁸ ἐλάω, ἐλαύνω	slaan
¹⁹ ὁμοκλάω	luid roepen, dreigen
²⁰ μῦθος	woord, bevel

hield hij telkens tegen met vriendelijke woorden na naast hem te zijn gaan staan:

190. 'Rampzalige, niet hoort het dat jij zoals een lafaard bang bent, maar zit zelf en laat de rest van het volk zitten, want nog niet weet jij duidelijk, hoe het plan van Atreus' zoon is. Nu stelt hij de zonen van de Achaiers op de proef, maar weldra zal hij ze tuchtigen. Niet allen van ons hebben in de raad gehoord hoe hij gesproken heeft. **195.** Ik ben bang dat hij enigszins boos de zonen der Achaiers kwaad zal doen. Want het gemoed van door Zeus gevoede koningen is groot en hun eer komt van Zeus en de plannenberamende Zeus bemint hem vooral.'

Die man uit het volk die hij daarentegen zag en roepend aantrof, sloeg hij telkens met zijn scepter en hij dreigde telkens met het bevel:

200 δαιμόνι' ἀτρέμας¹ ἦσο² καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
οἷ σέο φέρτεροί³ εἰσι, σὺ δ' ἀπτόλεμος⁴ καὶ ἄναλκισ⁵
οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος⁶ οὔτ' ἐνὶ βουλῇ·
οὐ μὲν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη⁷· εἷς κοίρανος⁸ ἔστω⁹,
205 εἷς βασιλεύς, ᾧ δῶκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω¹⁰
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας¹¹, ἵνά σφισι βουλεύησι¹².
Ἦς ὁ γε κοιρανέων¹³ διέπε¹⁴ στρατόν· οἱ δ' ἀγορήνδῃ
αὐτίς¹⁵ ἐπεσσεύοντο¹⁶ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
ἠχῆ¹⁷, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο¹⁸ θαλάσσης

¹ ἀτρέμας	rustig
² ἦμαι	zitten
³ φέρτερος	sterker
⁴ ἀπτόλεμος	laf
⁵ ἄναλκισ	weerloos
⁶ ἐναρίθμιος	meegeteld
⁷ πολυκοιρανίη	bestuur van velen
⁸ κοίρανος	heerser
⁹ ἔστω	<i>imperat.</i> 3 ^e s.: hij moet zijn
¹⁰ ἀγκυλομήτης	met slinkse plannen
¹¹ θέμις, θέμιστες	wet
¹² βουλεύω	raad schaffen
¹³ κοιρανέω	heersen, commanderen
¹⁴ διέπω τινα	bezig zijn met
¹⁵ αὐτίς	weer
¹⁶ ἐπισσεύομαι	zich haasten naar
¹⁷ ἠχή	geschreeuw
¹⁸ πολύφλοισβος	luid bruisend

200. ‘Rampzalige, zit rustig en luister naar het woord van anderen, die sterker dan jij zijn, want jij bent laf en weerloos en nooit doe je ertoe in de oorlog en niet tel je mee in de raad. Wij Achaiërs zullen hier echt niet allemaal koning zijn. Bestuur van velen deugt niet. Er moet één heerser zijn, **205.** één koning, aan wie de zoon van Kronos, die slinkse plannen heeft, de scepter en de wetten heeft gegeven om voor hen besluiten te nemen.

Zo was hij commanderend bezig met het volk. Zij haastten zich weer met geschreeuw naar de vergadering weg van de schepen en de tenten, zoals wanneer de golven van de luidbruisende zee

210 αἰγιαλῶ¹ μεγάλῳ βρέμεται², σμαραγεῖ³ δέ τε πόντος.
 Ἄλλοι μὲν ῥ' ἔζοντο, ἐρήτυθεν⁴ δὲ καθ' ἔδρας⁵.
 Θερασίτης δ' ἔτι μοῦνος⁶ ἀμετροεπῆς⁷ ἐκολῶα⁸,
 ὃς ἔπεα φρεσὶν ἦσιν ἄκοσμά⁹ τε πολλά τε ἦδη
 μάψ¹⁰, ἀτὰρ¹¹ οὐ κατὰ κόσμον, ἐρίζεμεναι¹² βασιλεῦσιν,
 215 ἀλλ' ὅ τι οἱ εἴσαιτο¹³ γελοῖον¹⁴ Ἀργείοισιν
 ἔμμεναι· αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
 φολκὸς¹⁵ ἔην¹⁶, χωλὸς¹⁷ δ' ἕτερον πόδα· τῷ δὲ οἱ ὦμω¹⁸
 κυρτῷ¹⁹ ἐπὶ στῆθος²⁰ συνοχωκότε²¹. αὐτὰρ ὑπερθε²²
 φοξὸς²³ ἔην κεφαλὴν, ψεδνή²⁴ δ' ἐπενήνοθε²⁵ λάχνη¹.

¹ αἰγιαλός	kust
² βρέμεται	bruisen
³ σμαραγέω	dreunen
⁴ = ἐρητύθησαν	
⁵ ἔδρη ἢ	zitplaats
⁶ μοῦνος	enig, alleen
⁷ ἀμετροεπῆς	doordraver
⁸ κολῶα	kijven
⁹ ἄκοσμος	ongepast
¹⁰ μάψ	zo maar
¹¹ ἀτὰρ	maar
¹² ἐρίζω	ruzie maken; <i>hier epexegetische inf.</i>
¹³ εἴδεται τινι	toeschijnen aan
¹⁴ γελοῖος	lachwekkend
¹⁵ φολκός	krombenig
¹⁶ ἔην = ἦν	
¹⁷ χωλός	mank
¹⁸ ὦμος, τῷ ὦμω	schouder (<i>dualis nom.</i>)
¹⁹ κυρτός	krom
²⁰ στῆθος	borst
συνέχω, συνοχωκότε	bijeenhouden; <i>dualis part. perf.</i> : naar elkaar
toegegroeid	
²² ὑπερθε	daarbovenop
²³ φοξός	spits
²⁴ ψεδνός	dun
²⁵ ἐπενήνοθε 3 ^e s. perf.	erop groeien

210. bruisen op de grote kust en de zee dreunt.’

De overigen dan gingen zitten en ze werden tegengehouden op hun zitplaatsen. Als enige echter draafde Thersites door en bleef hij kijken, want hij wist vele ongepaste woorden in zijn geest om zo maar en niet zoals het hoort te twisten met de koningen, **215.** maar hoe het hem ook maar lachwekkend scheen te zijn voor de Grieken. Als lelijkste man was hij naar Troje gekomen. Hij was krombenig en mank aan een van zijn voeten en zijn beide schouders waren krom naar zijn borst toegegroeid en daarboven was een spitse kop en er groeide dun haar op.

¹ λάχνη

haar

- 220 ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν ἡδ' Ὀδυσῆϊ·
τῷ¹ γὰρ νεικείεσκε²· τότε αὖτ'³ Ἀγαμέμνονι δίω
ὀξέα κεκλήγων⁴ λέγ' ὄνειδεα⁵· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
ἐκπάγλως⁶ κοτέοντο⁷ νεμέσσηθέν⁸ τ' ἐνὶ θυμῷ·
αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ·
225 Ἀτρεΐδῃ τέο⁹ δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι¹⁰ ἡδὲ χατίζεις¹¹;
πλεῖται¹² τοὶ χαλκοῦ κλισίαι, πολλὰ δὲ γυναῖκες
εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι¹³, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
πρωτίστῳ¹⁴ δίδομεν εὖτ' ἂν πτολίεθρον¹⁵ ἔλωμεν.
ἦ ἔτι¹⁶ καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι¹⁷, ὄν¹⁸ κέ τις οἴσει
230 Τρώων ἵπποδάμων¹⁹ ἐξ Ἰλίου υἱός²⁰ ἄποινα²¹,

¹ τῷ	daarom
² νεικείω	schimpen, beschimpen
³ αὖτ' = αὖτε	daarentegen, weer
⁴ κλάζω, κεκληγώς <i>perf. met praes. betekenis</i>	schreeuwen, krassen
⁵ ὄνειδος τό	schimpwoord
⁶ ἐκπάγλως	vreschrikkelijk
⁷ κοτέομαι τινι	wrokken op
⁸ νεμεσάομαι	boos zijn op
⁹ τέο = τίνος	
¹⁰ ἐπιμέμφομαι + <i>gen.</i>	ontevreden zijn om
¹¹ χατίζω τινος	verlangen naar
¹² πλεῖος τινος	vol van
¹³ ἐξαίρετος	uitgelezen
¹⁴ πρώτιστος	allereerste (<i>superlativus van πρῶτος</i>)
¹⁵ πτολίεθρον	vestingstad
¹⁶ ἔτι	bovendien, nog
¹⁷ ἐπιδεύομαι + <i>gen.</i>	gebrek hebben aan
¹⁸ <i>Het relativum heeft hier een conditionele betekenis.</i>	
¹⁹ ἵπποδαμος	paarden temmend
²⁰ υἱός, υἱός = υἱέος	
²¹ ἄποινα τά	losgeld

220. Hij was vooral het meest vijandig jegens Achilleus en Odysseus, want hij schold steeds op hen beiden. Toen daarentegen uitte hij schreeuwend verwijten tegen de stralende Agamemnon. Tegen hem koesterden dan de Grieken verschrikkelijk wrok en ze waren in hun hart boos op hem, maar hij schold met woorden luid schreeuwend op Agamemnon: **225.** 'Atreus' zoon, waarom ben je nu weer ontevreden en en wat wil je nu weer? Jouw tenten zitten vol brons en er zijn vele vrouwen in je tent, die uitgekozen zijn, die wij Grieken jou als eerste geven, wanneer wij een vestingstad innemen. Of mis jij ook nog goud, dat menig paarden temmend **230.** Trojaan uit Troje als losgeld voor zijn zoon zal brengen,

ὄν κεν ἐγὼ δήσας¹ ἀγάγω ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν,
 ἦ ἔ γυναιῖκα νέην, ἵνα μίσγομαι² ἐν φιλότητι³,
 ἦν τ' αὐτὸς ἀπονόσφι⁴ κατίσχει⁵; οὐ μὲν ἔοικεν⁶
 ἀρχόν⁷ ἔοντα κακῶν ἐπιβασκέμεν⁸ υἷας Ἀχαιῶν.
 235 ὦ πέπονες⁹, κάκ' ἐλέγχε',¹⁰ Ἀχαιῖδες¹¹ οὐκέτ' Ἀχαιοὶ
 οἴκαδέ περ¹² σὺν νηυσὶ νεώμεθα, τόνδε δ' ἐῷμεν
 αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα¹³ πεσσέμεν¹⁴, ὄφρα ἴδῃται
 ἦ ῥά τί οἱ χήμεῖς¹⁵ προσαμύνομεν¹⁶ ἦε καὶ οὐκί·
 ὄς καὶ νῦν Ἀχιλῆα ἔο¹⁷ μέγ' ἀμείνονα φῶτα¹⁸
 240 ἠτίμησεν¹⁹. ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας²⁰.
 ἀλλὰ μάλ' οὐκ²¹ Ἀχιλῆϊ χόλος²² φρεσίν²³, ἀλλὰ μεθήμων²⁴.

¹ δέω	boeien
² μίσγομαι	zich mengen
³ φιλότης	liefde
⁴ ἀπονόσφι	ver weg
⁵ κατίσχομαι	voor zich houden
⁶ ἔοικεν	het geeft pas
⁷ ἀρχός	aanvoerder
⁸ ἐπιβάσσω + <i>acc.</i> + <i>gen.</i>	iem. brengen in
⁹ πέπων	beste vriend, zwakkeling
¹⁰ ἐλέγχος τό	verwijt, schurk
¹¹ Ἀχαιίς, -ιδος	Griekse vrouw
¹² περ	toch, tenminste
¹³ γέρα τό, -αος	eergeschenk
¹⁴ πέσσω	genieten van
¹⁵ χήμεῖς = καὶ ἡμεῖς	
¹⁶ προσαμύνω + <i>dat.</i> + <i>acc.</i>	iemand in iets helpen
¹⁷ <i>gen. compar.</i>	
¹⁸ φώς, φῶτος	man
¹⁹ ἀτιμάω	oneervol behandelen
²⁰ ἀπηύρων <i>aor.</i> , ἀπούρας	<i>part. aor.</i> afpakken
²¹ ἀλλὰ μάλ' οὐκ	maar zeker niet
²² χόλος	woede
²³ <i>dat. loc.</i>	
²⁴ μεθήμων	lankmoedig

die ik of een andere Griek in de boeien zal slaan en naar jou zal brengen, of een jonge vrouw, opdat je met haar de liefde bedrijft, die jij zelf ver weg voor jezelf houdt? Het geeft geen pas, dat je als aanvoerder de zonen der Achaïers in ellende brengt. **235.** Zwakkelingen, galgebrokken, Grieken die geen Grieken meer zijn, laten we nu tenminste naar huis terugkeren met de schepen en laten we hem ter plekke in Troje van zijn eergeschenken laten genieten, opdat hij ziet of ook wij hem in enig opzicht helpen of ook niet. Want hij heeft ook nu Achilleus, die een veel beter man dan hij is, **240.** smadelijk behandeld. Want hij heeft diens eergeschenk afgepakt. Maar zeker niet koestert Achilleus woede in zijn borst, maar hij is lankmoedig.

ἦ¹ γὰρ ἂν Ἀτρεΐδῃ νῦν ὕστατα² λωβήσαιο³.
 Ὡς φάτο νεικείων Ἀγαμέμνονα ποιμένα⁴ λαῶν,
 Θερσίτης· τῷ δ' ὤκα⁵ παρίστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
 245 καί μιν ὑπόδρα⁶ ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε⁷ μύθῳ·
 Θερσίτ' ἀκριτόμυθε⁸, λιγύς⁹ περ¹⁰ ἐὼν ἀγορητής¹¹,
 ἴσχεο¹², μηδ' ἔθειλ' οἷος¹³ ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν·
 οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημί χειριότερον¹⁴ βροτὸν¹⁵ ἄλλον
 ἔμμεναι, ὅσοι ἄμ' Ἀτρεΐδῃς ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
 250 τὼ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνά¹⁶ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις,
 καί σφιν ὀνειδέα τε προφέρεις¹⁷, νόστόν¹⁸ τε φυλάσσοις.
 οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
 ἦ εὔ ἦε κακῶς νοστήσομεν¹⁹ υἷες Ἀχαιῶν.
 τὼ νῦν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν

1 ἦ	voorwaar, heus
2 ὕστατα	voor de laatste keer
3 λωβάομαι	krenkend spreken
4 ποιμήν	herder
5 ὤκα	snel
6 ὑπόδρα	dreigend
7 ἐνίσσω, <i>aor.</i> ἠνίπαπε	uitvaren tegen
8 ἀκριτόμυθος	zwetser
9 λιγύς	helder
10 περ + <i>part.</i>	ookal
11 ἀγορητής	spreker
12 ἴσχομαι	zich inhouden
13 οἷος	alleen
14 χειριότερος	minder
15 βροτός	sterveling
16 ἀνά τι	(ergens) in
17 προφέρω	toevoegen
18 νόστός	terugkeer
19 νοστέω	terugkeren

Want heus jij zou nu wel voor de laatste maal tot Atreus' zoon krenkend gesproken hebben.' Zo sprak hij, Thersites, schimpend op Agamemnon de herder van het volk. Snel ging de stralende Odysseus naast hem staan en **245**. hij keek hem dreigend aan en voer tegen hem uit met boze woorden: 'Thersites, zwetser, ookal ben je een heldere spreker, dan toch moet je je inhouden en niet moet je als eenling willen ruzie maken met koningen, want niet denk ik dat er een ander sterveling is onder allen, die met de Atriden mee zijn gegaan naar Troje, die minder is dan jij. **250**. Daarom kun je niet hekelend van de koningen spreken en hun verwijten maken en je oog op de terugkeer houden. Nog geenszins weten we duidelijk, hoe deze zaken zullen lopen, of wij, de zonen der Achaiers, goed of slecht zullen terugkeren. Daarom sta je nu op Agamemnon, Atreus' zoon, de herder van het volk, te schimpen

- 255 ἦσαι¹ ὄνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν
 ἦρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων² ἀγορεύεις.
 ἀλλ' ἔκ τοι ἔρέω³, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται⁴.
 εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα⁵ κιχήσομαι⁶ ὡς νύ περ ὤδε,
 μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπεῖ⁷,
 260 μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατῆρ κεκλημένος⁸ εἶην,
 εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα⁹ εἴματα¹⁰ δύσω¹¹,
 χλαῖνά¹² τ' ἠδὲ χιτῶνα, τὰ τ' αἰδῶ¹³ ἀμφικαλύπτει,
 αὐτόν δὲ κλαίοντα θεὸς ἐπὶ νῆας ἀφήσω¹⁴
 πεπλήγων¹⁵ ἀγορῆθεν¹⁶ ἀεικέσσι¹⁷ πληγῆσιν¹⁸.
 265 Ὡς ἄρ' ἔφη, σκῆπτρω δὲ μετάφρενον¹⁹ ἠδὲ καὶ ὦμω
 πλῆξεν· ὃ δ' ἰδνῶθη²⁰, θαλερόν²¹ δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ·

¹ ἦμαι + <i>part.</i>	zitten, staan te
² κερτομέω	uitschelden
³ ἐξείρω	duidelijk zeggen
⁴ τελέω	voltooien
⁵ ἀφραίνω	krankzinnig zijn
⁶ κιχάνω	aantreffen
⁷ ἔπειμι τινι	zitten op
⁸ καλέω, κέκλημαι	noemen
⁹ φίλος	geliefd, eigen, <i>bij zaken is het gelijk aan het pron.poss.:</i> mijn, jouw, zijn
¹⁰ εἶμα τό	kleding
¹¹ ἀποδύω	uittrekken
¹² χλαῖνά ἡ	mantel
¹³ αἰδῶς ἡ	schaamte, schaamdelen
¹⁴ ἀφίημι	wegzenden, laten gaan
¹⁵ πλήσσω, <i>aor.</i> ἐπέπληγον	slaan
¹⁶ ἀγορῆθεν	van de agora/vergadering vandaan
¹⁷ ἀεικής	onbetamelijk
¹⁸ πληγή	klap
¹⁹ μετάφρενον τό	rug
²⁰ ἰδνόομαι	zich krommen
²¹ θαλερός	welig

255. dat de Griekse helden hem zeer veel geven. Maar jij spreekt kwetsend. Maar ik zal het je duidelijk zeggen en dit zal ook voltooid zijn. Als ik je nog krankzinnig zal aantreffen, zoals je nu toch bent, dan zal vervolgens wel niet meer het hoofd van Odysseus op diens schouders zitten en zal ik wel niet meer de vader van Telemachos heten, als ik je niet grijp en je uit je kleren zal helpen, uit je mantel en chiton, die jouw jongeheer bedekken en als ik niet jou zelf huilend zal wegsturen naar de snelle schepen, nadat ik je met schandelijke klappen heb weggepeet van de vergadering.'

Zo sprak hij dan en met zijn scepter sloeg hij zijn rug en schouders. Thersites kromde zich en zijn tranen stroomden talrijk.

σμῶδιξ¹ δ' αἱματόεσσα² μεταφρένου ἐξυπανέστη³
 σκήπτρου ὑπο χρυσέου· ὃ δ' ἄρ' ἔζετο τάρβησέν⁴ τε,
 ἀλγήσας⁵ δ' ἀχρεῖον⁶ ἰδὼν ἀπομόρξατο⁷ δάκρυ.
 270 οἷ δὲ καὶ ἀχνύμενοι⁸ περ⁹ ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασσαν¹⁰.
 ὧδε δὲ τις¹¹ εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον¹² ἄλλον·
 ὦ πόποι¹³ ἦ δὴ μυρί¹⁴ Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε¹⁵
 βουλὰς τ' ἐξάρχων¹⁶ ἀγαθὰς πόλεμόν τε κορύσσω¹⁷.
 νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν¹⁸,
 275 ὃς τὸν λωβητῆρα¹⁹ ἐπεσβόλον²⁰ ἔσχ²¹ ἀγοράων.
 οὐ θήν²² μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ²³

¹ σμῶδιξ	blauwe plek, striem
² αἱματόεις	bloedig
³ ἐξυπανίσταμαι	van onderen opkomen
⁴ ταρβέω	verbijsterd zijn
⁵ ἀλγέω	pijn hebben
⁶ ἀχρεῖον	verlegen
⁷ ἀπομόργνυμι	afvegen
⁸ ἄχνυμαι	gegriefd zijn
⁹ περ + <i>part.</i>	ook al
¹⁰ γελάω	lachen
¹¹ τις	iemand, men, menigeen
¹² πλησίος	dichtbij, naast
¹³ πόποι, <i>uitroep</i>	jonge, jonge
¹⁴ μυρίος	ontelbaar
¹⁵ ἔρδω, <i>perf.</i> ἔοργα	doen
¹⁶ ἐξάρχω	voorgaan
¹⁷ κορύσσω	voorbereiden
¹⁸ ῥέζω	doen
¹⁹ λωβητῆρ ὁ	zwetser
²⁰ ἐπεσβόλος	brutaal
²¹ ἔχω τινος	weghouden van
²² θήν	zeker
²³ ἀγήνωρ	manhaftig

Een bloederige blauwe plek verscheen onder de huid door de gouden scepter. Hij ging dan zitten en werd bang. Met pijn en een verlegen blik veegde hij zijn tranen weg. **270.** Ook al waren ze gegriefd, toch lachten ze smakelijk om hem. En menigeen sprak als volgt, toen hij naar een ander in de buurt keek: 'Tsjonge jonge, echt, Odysseus heeft ontelbare voortreffelijke werken verricht, toen hij voortreffelijke raadsvergaderingen leidde en de oorlog voorbereidde. Maar dit is verreweg het beste werk, dat hij onder de Grieken heeft verricht, **275.** want hij heeft die brutale zwetser weggekregen van de vergaderingen. Zeker niet zal diens fiere hart hem weer opnieuw ertoe aanzetten

νεικείειν βασιλῆας ὄνειδείοις ἐπέεσσιν.

“Ὡς φάσαν ἢ πληθύς¹· ἀνά δ' ὁ πτολίπορθος² Ὀδυσσεύς
ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
280 εἶδομένη³ κήρυκι σιωπᾶν⁴ λαὸν ἀνώγει⁵,
ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἴες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν καὶ ἐπιφρασσαίατο⁶ βουλήν·
ὁ σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀτρεΐδῃ, νῦν δὴ σε, ἄναξ, ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
285 πᾶσιν ἐλέγχιστον⁷ θέμεναι μερόπεσσι⁸ βροτοῖσιν⁹,
οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν¹⁰ ὑπόσχεσιν¹¹ ἣν περ ὑπέσταν¹²
ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες¹³ ἀπ' Ἄργεος¹⁴ ἵπποβότοιο¹⁵
Ἴλιον ἐκπέρσαντ¹⁶ εὐτείχεον¹⁷ ἀπονέεσθαι.
ὥς τε¹⁸ γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ¹⁹ χῆραὶ²⁰ τε γυναῖκες

¹ πληθύς ἢ	menigte
² πτολίπορθος ὁ	stedenverwoester
³ εἶδομαι τι	lijken op
⁴ σιωπάω	zwijgen
⁵ ἀνώγω	bevelen
⁶ ἐπιφράζομαι	overdenken
⁷ ἐλέγχιστος	verachtelijkste
⁸ μέρος	met levendige blik
⁹ βροτός	sterveling
¹⁰ ἐκτελέω	vervullen
¹¹ ὑπόσχεσις ἢ	belofte
¹² ὑφίσταμαι, <i>aor.</i> ὑπέσταν = ὑπέστησαν	op zich nemen, beloven
¹³ στείχω	gaan
¹⁴ Ἄργος τό	Argos, stad op de Peloponnesos, Griekenland
¹⁵ ἵπποβότος	paarden voedend
¹⁶ ἐκπέρθω	geheel verwoesten
¹⁷ εὐτείχεος	met goede muren
¹⁸ ὥς τε	zoals
¹⁹ νεαρός	jong, teer
²⁰ χῆρος	eenzaam, beroofd

met scheldwoorden koningen te beschimpen.'

Zo sprak de massa. De stedenverwoester Odysseus stond op met zijn scepter. Daarbij beval de uilgige Athene, lijkend op een heraut, het volk te zwijgen, opdat de zonen der Achaiers helemaal vooraan en helemaal achteraan het woord zouden horen en het plan zouden overdenken. Hun goed gezind nam hij het woord en hij sprak onder hen: 'Atreus' zoon, heer, nu dan willen de Grieken jou tot de verachtelijkste in de ogen van alle stervelingen met bewegelijke blik maken en niet zullen ze aan jou hun belofte inlossen, die zij toch hebben gedaan, toen zij nog hierheen gingen weg van het paarden voedende Argos, dat zij Ilion met goede muren zouden verwoesten en daarna zouden terugkeren. Zo jammeren jonge kinderen en eenzame vrouwen uit verlangen

- 290 ἀλλήλοισιν ὀδύρονται¹ οἴκονδὲ νέεσθαι.
 ἧ μὴν² καὶ πόνος³ ἐστὶν ἀνηθέντα⁴ νέεσθαι·
 καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα μῆνα⁵ μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο⁶
 ἀσχαλάα⁷ σὺν νηϊ πολυζύγω⁸, ὄν περ ἄελλαι⁹
 χειμέρια¹⁰ εἰλέωσιν¹¹ ὀρινομένη¹² τε θάλασσα·
 295 ἡμῖν δ' εἵνατός¹³ ἐστὶ περιτροπέων¹⁴ ἔνιαυτός¹⁵
 ἐνθάδε μιμόντεσσι¹⁶. τῷ¹⁷ οὐ νεμεσίζοι¹⁸ Ἀχαιοὺς
 ἀσχαλάαν¹⁹ παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν²⁰. ἀλλὰ καὶ ἔμπης²¹
 αἰσχρόν τοι δηρόν²² τε μένειν κενεόν²³ τε νέεσθαι.

¹ ὀδύρομαι	jammeren uit verlangen naar
² ἧ μὴν	voorwaar, heus
³ πόνος	inspanning
ἀνιάομαι	zich ergeren; ἀνηθείς - geërgerd, er genoeg van gekregen hebbend, <i>staat hier inde acc. omdat het onderwerp van de a.c.i. verzwegen is; aangevuld moet worden een algemeen men, of je.</i>
⁵ μὴν ὀ	maand
⁶ ἄλοχος ἡ	echtgenote
⁷ ἀσχαλάα	ontevreden, ongeduldig zijn
⁸ πολυζυγος	met veel roeibanken
⁹ ἄελλα ἡ	stormvlaag
¹⁰ χειμέριος	winters
¹¹ εἰλέω	in het nauw brengen, opsluiten, tegenhouden
¹² ὀρίνομαι	zich verheffen
¹³ εἵνατός	negende
¹⁴ περιτροπέω	rondwentelen
¹⁵ ἔνιαυτός	jaar
¹⁶ μίμνω	blijven
¹⁷ τῷ	daarom
¹⁸ νεμεσίζομαι	kwaliijk nemen
¹⁹ <i>Metrische rekking, zie vs. 293.</i>	
²⁰ κορωνίς	gekromd
²¹ ἔμπης	toch
²² δηρόν	lang
²³ κενεός	leeg

290. onder elkaar om naar huis terug te keren. Geloof me, ook wanneer je er genoeg van hebt gekregen, kost het moeite naar huis terug te keren. Ook immers is menigeen al, wanneer hij één maand van zijn vrouw weg blijft met zijn schip met veel roeibanken, ontevreden, als dat schip tenminste door winterse stormvlagen wordt tegengehouden en de zee zich verheft. **295.** Maar voor ons is het 't negende jaar, dat aan de gang is, terwijl wij hier verblijven. Daarom neem ik het niet kwalijk, dat de Achaiërs ontevreden zijn bij de gekromde schepen. Maar ook toch is het schandelijk, geloof me, lang te blijven en met lege handen terug te keren.

300 τλήτε¹ φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον ὄφρα δαῶμεν²
 ἢ ἔτεόν³ Κάλχας μαντεύεται⁴ ἦε καὶ οὐκί.
 εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐστὲ δὲ πάντες
 μάρτυροι⁵, οὓς μὴ κῆρες⁶ ἔβαν⁷ θανάτιο φέρουσαι·
 χθιζά τε καὶ πρωῒζ⁸ ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
 ἠγερέθοντο⁹ κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι,
 305 ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην¹⁰ ἱερούς κατὰ βωμούς¹¹
 ἔρδομεν¹² ἀθανάτιοι τεληέσσας¹³ ἑκατόμβας
 καλῆ ὑπὸ πλατανίστῳ¹⁴ ὄθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ,
 ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα¹⁵· δράκων¹⁶ ἐπὶ νῶτα δαφεινός¹⁷
 σμερδαλέος¹⁸, τόν ρ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἦκε φόωςδέ¹⁹,
 310 βωμοῦ ὑπαΐξας²⁰ πρὸς ῥά πλατάνιστον ὄρουσεν²¹.
 ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο²² νεοσσοί²³, νήπια τέκνα,

¹ τολμάω, <i>σορ.</i> ἔτλην	durven, dulden, volhouden
² Δα-, <i>σορ.</i> ἐδάην	leren
³ ἔτεόν	naar waarheid
⁴ μαντεύομαι	voorspellen
⁵ μάρτυρος	getuige
⁶ κῆρ ἢ	lot
⁷ = ἔβησαν	
⁸ χθιζά τε καὶ πρωῒζ'	heel kort geleden
⁹ ἠγερέθομαι	zich verzamelen
¹⁰ κρήνη	bron
¹¹ βωμός ὁ	altaar
¹² ἔρδω	doen, offeren
¹³ τελήεις, -εσσα	vervullingbrengend
¹⁴ πλατάνιστος ἢ	plataan
¹⁵ σῆμα τό	teken
¹⁶ δράκων	slang
¹⁷ δαφεινός	bloedrood
¹⁸ σμερδαλέος	vreselijk
¹⁹ φάος τό	licht
²⁰ ὑπαΐσσω + <i>gen.</i>	wegschieten onder iets vandaan
²¹ ὄρούω	vliegen, snellen
²² στρουθός	mus
²³ νεοσσός	jong

Houdt vol, vrienden, en blijft een tijd totdat we leren, **300** of Kalchas naar waarheid voorspelt of ook niet. Want dit weten we dan goed van binnen en jullie zijn allemaal getuigen, jullie die niet het doodslot is komen halen: heel kort geleden, toen de schepen der Achaiërs werden verzameld bij Aulis om aan Priamos en de Trojanen rampen te brengen **305** en wij rond een bron op heilige altaren aan de onsterfelijken vervulling brengende hekatombes brachten onder een mooie plantaan, vanwaar schitterend water stroomde, toen verscheen daar een groot teken: een slang, bloedrood op zijn rug, vreselijk, die dan door de Olympiër zelf het licht in gestuurd was, **310** schoot onder het altaar vandaan en snelde dan naar de plataan. Daar waren de jongen van een mus, jonge kuikens,

ὄζω¹ ἐπ' ἀκροτάτῳ πετάλοις² ὑποπεπτηῶτες³
 ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν ἡ τέκε τέκνα·
 ἔνθ' ὃ γε τοὺς ἐλεεινά⁴ κατήσθιε τετριγῶτας⁵.
 315 μήτηρ δ' ἀμφοποτάτο⁶ ὄδυρομένη φίλα τέκνα·
 τὴν δ' ἐλελιζάμενος⁷ πτέρυγος⁸ λάβεν ἀμφιαχυῖαν⁹.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
 τὸν μὲν ἀρίζηλον¹⁰ θῆκεν θεὸς ὅς περ ἔφηνε·
 λᾶαν¹¹ γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω¹².
 320 ἡμεῖς δ' ἐσταότες θαυμάζομεν οἶον ἐτύχθη.
 ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα¹³ θεῶν εἰσῆλθ' ἐκατόμβας,
 Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε·
 τίπτ' ἄνεω¹⁴ ἐγένεσθε κάρη κομόωντες Ἀχαιοί;
 ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας¹⁵ μέγα μητίετα Ζεὺς
 325 ὄψιμον¹⁶ ὀψιτέλεστον¹⁷, ὄου¹⁸ κλέος οὐ ποτ' ὀλεῖται.
 ὡς οὗτος κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν
 ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν ἡ τέκε τέκνα,
 ὡς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πτολεμίζομεν¹ αὖθι²,

¹ ὄζος	twijg
² πέταλον	blad
³ ὑποπτήσσω	wegduiken <i>part. perf.</i> ὑποπεπτηῶτες
⁴ ἐλεεινά <i>adv.</i>	deerniswekkend
⁵ τρίζω	piepen
⁶ ἀμφοποτάομαι	rondvliegen
⁷ ἐλελιζομαι	kronkelen
⁸ πτέρυξ, πτέρυγος	wiek
⁹ ἀμφιαχυῖα	luid schreeuwend
¹⁰ ἀρίζηλος	zeer duidelijk
¹¹ λᾶας	steen
¹² ἀγκυλομήτης	sluw
¹³ πέλωρον	monster; <i>hier de verschijning van de slang</i>
¹⁴ ἄνεω <i>adv.</i>	stil
¹⁵ τέρας τό	teken
¹⁶ ὄψιμος	zichtbaar
¹⁷ ὀψιτέλεστος	laat vervuld
¹⁸ = οὖ	

op het uiteinde van een tak weggedoken onder bladeren, acht en de negende was hun moeder, die de kuikens op de wereld gezet had; daar at hij hen op, terwijl ze deerniswekkend piepten. **315** En hun moeder fladderde in het rond, jammerend om haar geliefde kinderen, maar de slang greep haar bij een wiek en slingerde zich om haar heen, terwijl zij luid schreeuwde. En toen hij de kuikens van de mus en haarzelf had opgevreten, maakte juist de god, die hem had laten verschijnen, hem zeer duidelijk, want de zoon van de sluwe Kronos maakte hem tot steen. **320** Wij stonden verbaasd over wat voor iets er gebeurd was. Toen hij het verschrikkelijke monster zag en naar de hekatombes gegaan was, sprak hij onmiddellijk daarna orakelend: “Waarom toch zijn jullie verstomd, langharige Achaiërs? Ons voorwaar heeft de plannenberamende Zeus dit als groot, zichtbaar voorteken getoond, **325** dat laat in vervulling gaat, waarvan de roem nooit teloor zal gaan. Zoals hij daar de kuikens van de mus en haarzelf opgevreten heeft, -acht en de moeder, die hen heeft voortgebracht, was de negende- zo zullen wij ter plekke evenveel jaren oorlog voeren,

¹ πτολεμίζω

oorlog voeren

² αὐθι

ter plekke

τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.
 330 κείνος τῶς¹ ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 ἀλλ' ἄγε, μίμνετε πάντες, ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
 αὐτοῦ εἰς ὄ² κεν ἄστρῳ μέγα Πριάμοιο ἔλωμεν.
 Ὡς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον³, ἀμφὶ δὲ νῆες
 σμερδαλέον κονάβησαν⁴ ἀϋσάντων⁵ ὑπ' Ἀχαιῶν,
 335 μῦθον ἐπαινῆσαντες Ὀδυσσεύος θείοιο·
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος⁶ ἱππότης⁷ Νέστωρ·
 ὦ πόποι ἦ δὴ παισὶν εἰκότεες ἀγοράασθε⁸
 νηπιάχοις⁹ οἷς οὐ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
 πῆ δὴ συνθεσῖαι¹⁰ τε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν;
 340 ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοῖατο¹¹ μῆδεά¹² τ' ἀνδρῶν
 σπονδαί τ' ἄκρητοι¹³ καὶ δεξιαί, ἧς ἐπέπιθμεν¹⁴.
 αὐτῶς¹⁵ γὰρ ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν¹⁶, οὐδέ τι μῆχος¹⁷
 εὐρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.

¹ τῶς	zo
² εἰς ὄ	totdat
³ ἴαχῳ	schreeuwen
⁴ κοναβέω	dof klinken
⁵ αὔω	schreeuwen
⁶ Γερήνιος	van Gerène, waarheen Nestor gevluht zou zijn, toen Herakles Pulos verwoestte.
⁷ ἱππότης	wagenstrijder
⁸ ἀγοράομαι	spreken
⁹ νηπίαχος	onmondig
¹⁰ συνθεσῖαι	verdrag
¹¹ <i>potentialis zonder ké</i>	
¹² μῆδος τό	gedachte
¹³ ἄκρητος	zuiver, onvermengd
¹⁴ πείθομαι + <i>dat.</i>	gelooven, gehoorzamern; hier <i>pl.perf.</i>
¹⁵ αὐτῶς	zo maar
¹⁶ ἐριδαίνω	twisten
¹⁷ μῆχος τό	mogelijkheid, middel, raad

maar in het tiende jaar zullen we de stad met brede straten innemen.”

330 Hij sprak zo. Dat alles dan gaat nu in vervulling. Maar welaan, blijft allen, goedgescheenbeende Achaiers, ter plekke totdat wij de grote stad van Priamos ingenomen zullen hebben.”

Zo sprak hij en de Argivers juichten luid en de schepen daaromheen dreunden vreselijk door het gebrul van de Achaiers: **335** zij prezen het bevel van de goddelijke Odysseus. Maar onder hen sprak ook de wagenstrijder Nestor van Gerène:

“Mijn hemel, jullie spreken als onmondige kinderen die zich geenszins bezighouden met oorlogskwesties. Wat zal er dan worden van onze verdragen en eden? **340** Plannen en gedachten van mannen en onvermengde plengoffers en rechterhanden, die wij geloofden zullen dan wel in vlammen opgaan. Want wij twisten in den blinde met woorden en wij kunnen geen oplossing vinden, hoewel we hier lange tijd zijn.

345 Ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἔθ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα¹ βουλήν
 ἄρχευ² Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας³,
 τοῦσδε δ' ἕα φθινύθειν⁴ ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
 νόσφιν⁵ βουλεύωσ'· ἄνυσις⁶ δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν·
 πρὶν⁷ Ἄργοςδ' ἰέναι πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
 γνώμεναι εἴτε ψεῦδος ὑπόσχεσις⁸ εἴτε καὶ οὐκί.
 350 φημί γὰρ οὔν κατανεῦσαι⁹ ὑπερμενέα¹⁰ Κρονίωνα
 ἦματι τῷ ὅτε νηυσὶν ἐν ὠκυπόροισιν ἔβαινον
 Ἀργεῖοι Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα¹¹ φέροντες
 ἀστράπτων¹² ἐπιδέξι¹³ ἐναίσιμα¹⁴ σήματα φαίνων.
 τῷ¹⁵ μὴ τις πρὶν ἐπειγέσθω¹⁶ οἴκονδὲ νέεσθαι
 355 πρὶν τινα παρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι¹⁷,
 τίσασθαι¹⁸ δ' Ἑλένης ὀρμήματά¹⁹ τε στοναχὰς τε.
 εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἴκονδὲ νέεσθαι
 ἀπτέσθω ἧς νηὸς εὐσσέλμοιο μελαίνης,
 ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ².

¹ ἀστεμφής	stevig, onwrikbaar
² ἄρχομαι + <i>dat.</i>	de weg wijzen
³ ὑσμίνη	strijd, gevecht
⁴ φθινύθω	kwijnen
⁵ νόσφιν	apart
⁶ ἄνυσις	resultaat
⁷ <i>sc.</i> ἔσσεται	
⁸ ὑπόσχεσις ἢ	belofte
⁹ κατανεύω	toeknikken
¹⁰ ὑπερμενής	zeer machtig
¹¹ κήρ ἢ	lot
¹² ἀστράπτω	bliksemen
¹³ ἐπιδέξιος	aan de rechterkant
¹⁴ ἐναίσιμος	voorspellend
¹⁵ τῷ	daarom
¹⁶ ἐπείγομαι	zich haasten
¹⁷ κατακοιμάομαι	gaan slapen
¹⁸ τίνομαι	straffen
¹⁹ ὄρμημα τό	de onrust

Atreus' zoon, jij moet precies zoals voorheen met een onwrikbaar plan de Argivers **345** voorgaan in heftige gevechten. Laat hen, die paar, die apart van de Achaiers plannen zullen smeden, maar aan hun lot over: want van hen zal er geen resultaat komen. Eerder zal het gebeuren dat we naar Argos gaan en van de aigisdragende Zeus weten, of zijn belofte een leugen is of ook niet. **350** Want ik denk dat de zeer machtige Kronos' zoon ons heeft toegeknikt op die dag toen de Argivers op de zee doorklievende schepen de Trojanen het doodslot gingen brengen, want aan de rechterkant bliksemend toonde hij voorspellende tekens. Daarom moet niemand zich haasten eerder naar huis terug te keren **355** voordat hij zich te slapen heeft gelegd bij een echtgenote van de Trojanen en hij de onrust en zuchten om Helena gestraft heeft. Als iemand vreselijk de behoefte heeft naar huis terug te keren, dan moet hij maar zijn zwarte schip met goede roeibanken vastpakken, opdat hij eerder dan anderen dood en verderf zal treffen.

¹ πρόσθε + *gen.*

eerder dan

² ἐφέπω, ἐπέσπον

vinden, treffen

- 360 ἀλλὰ, ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο πείθεό τ' ἄλλω·
οὐ τοι ἀπόβλητον¹ ἔπος ἔσσειται ὅττι κεν εἴπω·
κρίν² ἄνδρας κατὰ φύλα³ κατὰ φρήτρας⁴, Ἀγάμεμνον,
ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγη⁵, φύλα δὲ φύλοις.
εἰ δέ κεν ὡς ἔρξης⁶ καὶ τοι πείθωνται Ἀχαιοί,
365 γνῶση ἔπειθ' ὅς θ' ἠγεμόνων κακὸς ὅς τέ νυ λαῶν
ἦδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔησι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται.
γνώσσαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίη⁷ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις⁸,
ἦ ἀνδρῶν κακότητι καὶ ἀφραδίη⁹ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
370 ἦ μάν¹⁰ αὐτ' ἀγορή νικᾶς, γέρον, υἴας Ἀχαιῶν.
αἶ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ ἼΑπολλον,
τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες¹¹ εἶεν Ἀχαιῶν·
τῷ κε τάχ' ἡμύσειε¹² πόλις Πριάμοιο ἄνακτος
χερσὶν ὑφ' ἡμετέρησιν ἀλοῦσά τε περθομένη¹³ τε.
375 ἀλλὰ μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
ὅς με μετ' ἀπρήκτους¹⁴ ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεὺς τε μαχεσσάμεθ' εἵνεκα κούρης
ἀντίβιος¹⁵ ἐπέεσσιν, ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων·

¹ ἀπόβλητος	weggegooid, verspild
² κρίνω	kiezen
³ φύλον τό	stam
⁴ φρήτρη	broederschap
⁵ ἀρήγω + <i>dat.</i>	helpen
⁶ ἔρδω, ἔρξα	doen
⁷ θεσπεσίη	volgens goddelijke beschikking
⁸ ἀλαπάζω	verwoesten
⁹ ἀφραδίη	onverstand
¹⁰ ἦ μάν	toch waarlijk
¹¹ συμφράδμων	adviseur
¹² ἡμύω	vallen
¹³ πέρθω	plunderen
¹⁴ ἀπρήκτους	zonder nut, vruchteloos
¹⁵ ἀντίβιος	vijandig

360 Welaan, heer, denk zelf goed na en luister naar een ander. Echt niet zal het woord dat ik eventueel spreek, verspild zijn. Kies per stam en broederschap mannen uit, Agamemnon, opdat broederschapen en stammen elkaar helpen. Als je het zo zult doen en de Grieken naar jou zullen luisteren, zul jij daarna weten, wie van de leiders laf is en wie van het krijgsvolk én wie dapper is. Want zij zullen tegen hen strijden. **365** En je zult weten, of je ook volgens goddelijke beschikking de stad niet zult innemen of door de lafheid van de mannen en onbekendheid met de oorlog.”

Tot hem ten antwoord sprak de heerser Agamemnon:

370 “Toch werkelijk weer win jij in de vergadering der Achaiers. Ach, vader Zeus en Athene en Apollo, ik wil wel tien van zulke adviseurs onder de Achaiers hebben. Dan zal wel snel de stad van de heer Priamos vallen, wanneer die onder de aandrang van onze handen ingenomen is en verwoest wordt. **375** Maar mij heeft de aigisdragende Kronoszoon Zeus verdriet gegeven, omdat hij me midden in vruchteloze ruzies en scheldpartijen brengt. Want ik en Achilleus zijn wegens een meisje een strijd met vijandige woorden aangegaan en ik begon met het boos zijn.

380 εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν¹ βουλευσομεν, οὐκέτ' ἔπειτα
 Τρωσὶν ἀνάβλησις² κακοῦ ἔσσεται οὐδ' ἠβαιόν³.
 νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον ἵνα ξυνάγωμεν ἝΑρηα.
 εὔ μὲν τις δόρου θηξάσθω⁴, εὔ δ' ἀσπίδα θέσθω⁵,
 εὔ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσι,
 385 εὔ δέ τις ἄρματος ἀμφίς⁶ ἰδὼν πολέμοιο μεδέσθω⁷,
 ὥς κε πανημέριοι⁸ στυγερῶ κρινώμεθ⁹ ἝΑρηϊ.
 οὐ γὰρ παυσωλή¹⁰ γε μετέσσεται οὐδ' ἠβαιὸν
 εἰ μὴ νύξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
 ἰδρώσει¹¹ μὲν τευ¹² τελαμῶν¹³ ἀμφὶ στήθεσφι
 ἀσπίδος ἀμφιβρότης¹⁴, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμείται¹⁵.
 390 ἰδρώσει δέ τευ ἵππος ἐϋξοον¹⁶ ἄρμα τιταίνων¹⁷.
 ὄν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
 μιμνάζειν¹⁸ παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
 ἄρκιον¹⁹ ἔσσειται²⁰ φυγέειν κύνας ἢ δ' οἰωνούς.

¹ ἔς γε μίαν	eendrachtig
² ἀνάβλησις	uitstel
³ οὐδ' ἠβαιόν	zelfs niet even
⁴ θήγω	wetten
⁵ τίθεμαι	voor zich gereed maken
⁶ <i>gen.</i> + ἀμφίς	van alle kanten, rondom
⁷ μέδομαι + <i>gen.</i>	zich bekommeren om
⁸ πανημέριος	de hele dag
⁹ κρίνομαι	zich meten
¹⁰ παυσωλή	pauze
¹¹ ἰδρώω	zweeten
¹² = τινος, τις	menigeeen
¹³ τελαμῶν	bandelier
¹⁴ ἀμφιβροτος	een man aan beide kanten dekkend
¹⁵ κάμνω, <i>fut.</i> καμέομαι	zich afmatten
¹⁶ ἐϋξοος	glad geschaafd
¹⁷ τιταίνω	trekken
¹⁸ μιμνάζω	aldoor blijven
¹⁹ ἄρκιος	zeker, verzekerd
²⁰ = ἔσσεται	

Want als we ooit eendrachtig een besluit zullen nemen, zal er daarna voor de Trojanen geen uitstel van ellende meer zijn, zelfs niet even. Gaat nu naar de maaltijd, opdat we de oorlog beginnen. Goed moet men nu zijn lans wetten en goed zijn schild voor zich gereed maken en goed aan zijn snelvoetige paarden te eten geven en goed zijn wagen van alle kanten bekijken en zorg dragen voor de oorlog, **385** opdat we ons de hele dag in huiveringwekkende strijd meten. Want er zal geen onderbreking zijn, zelfs niet even, tenzij de komst van de nacht de strijd lust der mannen zal scheiden. Van menigeen zal van het twee zijden dekkende schild de bandelier om zijn borst zweten en menigeen zal zijn hand rond de lans afmatten. **390** Van menigeen zal het paard, terwijl het de gladgeschaafde wagen trekt, zweten. Maar niet zal het voor hem van wie ik zal bemerken dat hij ver van de strijd bij de gekromde schepen wil blijven, later verzekerd zijn te ontsnappen aan honden en vogels.”

395 "Ὡς ἔφατ', Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον ὡς ὅτε κύμα
 ἀκτῆ ἔφ' ὑψηλῆ, ὅτε κινήσῃ Νότος¹ ἐλθὼν,
 προβλήτι² σκοπέλω³. τὸν δ' οὐ ποτε κύματα λείπει
 παντοίων ἀνέμων, ὅτ' ἂν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
 ἀνσάντες δ' ὀρέοντο⁴ κεδασθέντες⁵ κατὰ νῆας,
 κάπνισσάν⁶ τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἔλοντο.
 400 ἄλλος δ' ἄλλω ἔρεζε⁷ θεῶν αἰειγενετῶν
 εὐχόμενος θάνατόν τε φυγεῖν καὶ μῶλον⁸ Ἄρηος.
 αὐτὰρ ὁ βοῦν ἰέρευσε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 πίονα πενταέτηρον ὑπερμενείῃ Κρονίωνι,
 κίκλησκεν⁹ δὲ γέροντας ἀριστήας Παναχαιῶν,
 405 Νέστορα μὲν πρώτιστα καὶ Ἴδομενῆα ἄνακτα,
 αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω καὶ Τυδέος υἱόν,
 ἕκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον¹⁰.
 αὐτόματος¹¹ δὲ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 ἦδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο¹².
 410 βοῦν δὲ περιστήσαντο καὶ οὐλοχύτας¹³ ἀνέλοντο·
 τοῖσιν δ' εὐχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων·

¹ Νότος	de zuidenwind
² προβλής	vooruit springend
³ σκοπέλος	klip
⁴ ὀρέομαι	snellen
⁵ κεδάννυμι	verspreiden
⁶ καπνίζω	vuur maken
⁷ ῥέζω	offeren
⁸ μῶλος	worsteling, strijd
⁹ κικλήσκω	roepen
¹⁰ ἀτάλαντος + dat.	opwegend tegen
¹¹ αὐτόματος	uit zichzelf
¹² πονέομαι	zich moeite getroosten
¹³ οὐλόχυται	gerstekorrels, offergerst

Zo sprak hij en de Achaiers juichten luid, zoals wanneer een golf tegen een hoge kaap, **395** wanneer de Zuidenwind opsteekt en hem in beweging brengt, tegen een vooruitstekende klip. Nooit laten de golven die klip in de steek opgezweept door allerhande winden, wanneer die van alle kanten komen. Opgestaan snelden ze verspreid door het scheepskamp en verspreid over de tenten maakten ze vuur en namen ze een maaltijd tot zich. **400** De een offerde aan deze van de eeuwig zijnde goden en de ander aan die, terwijl hij bad de dood en de strijd van Ares te ontvluchten. Maar hij, de heer der mannen Agamemnon, offerde een rund, dat vet was en vijf jaren oud, aan de zeer machtige Kronos' zoon en hij riep de aanzienlijkste vorsten der Panachaiers, op de eerste plaats **405** Nestor en de heer Idomeneus en verder de beide Aiaxen en Tudeus' zoon en als zesde weer Odysseus, die opwoog in schranderheid tegen Zeus. Uit eigen beweging kwam Menelaos, die goed in het schreeuwen was, naar hem toe, want hij wist in zijn hart van zijn broer, hoe die zich moeite getroostte. **410** Zij gingen rond het rund staan en namen offergerst op. Onder hen sprak biddend de heerser Agamemnon.

Ζεῦ κύδιστε μέγιστε κελαινεφές αἰθέρι ναίων,
 μὴ πρὶν ἐπ¹ ἥελιον δῦναι² καὶ ἐπὶ κνέφας³ ἐλθεῖν
 πρὶν με κατὰ πρηνές⁴ βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον⁵
 415 αἰθαλόεν⁶, πρῆσαι⁷ δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα⁸,
 Ἐκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐζαι⁹
 χαλκῷ ῥωγαλέον¹⁰. πολέες δ' ἄμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
 πρηνέες ἐν κονίησιν ὁδὰξ λαζοίατο¹¹ γαῖαν.
 Ὡς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πῶ οἱ ἐπεκραιάινε¹² Κρονίων,
 420 ἀλλ' ὅ γε δέκτο μὲν ἰρά¹³, πόνον δ' ἀμέγαρτον¹⁴ ὄφελλεν¹⁵.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὕξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
 αὐέρυσαν¹⁶ μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
 μηρούς τ' ἐξέταμον κατὰ τε κνίση ἐκάλυψαν
 δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν¹⁷.
 425 καὶ τὰ μὲν ἄρ' σχίζησιν¹⁸ ἀφύλλοισιν¹⁹ κατέκαιον,
 σπλάγχνα²⁰ δ' ἄρ' ἀμπεύραντες¹ ὑπείρεχον² Ἥφαιστοιο.

¹ ἐπι	onderwijn, daarbij
² δύομαι	ondergaan
³ κνέφας τό	duisternis
⁴ πρηνής	voorover
⁵ μέλαθρον τό	huis
⁶ αἰθαλόεις	beroot
⁷ πρήθω	in brand steken
⁸ θύρετρον τό	deurvleugel
⁹ δαΐζω	in stukken rijten
¹⁰ ῥωγαλέος	gescheurd
¹¹ λάζομαι	grijpen
¹² ἐπικραιαίνω	vervullen
¹³ ἰρόν τό	offer
¹⁴ ἀμέγαρτος	geweldig
¹⁵ ὄφέλλω	zegenen, doen gedijen
¹⁶ αὐερώω	de kop omhoog naar achteren trekken (om te kelen)
¹⁷ ὠμοθετέω	stukken rauw vlees erop leggen
¹⁸ σχίζω	gekloofd hout
¹⁹ ἄφυλλος	zonder bladeren
²⁰ σπλάγχνα τά	de ingewanden

“Zeus, U roemrijkste, grootste, donkeromfloerste, u die in de hemel woont, ik bid dat onderwijl de zon niet eerder ondergaat en de duisternis opkomt dan dat ik Priamos’ beroete huis met de grond heb gelijk gemaakt **415** en de deurvleugels met verbrandend vuur in brand gestoken heb en dat ik Hektors chiton met brons om zijn borst in stukken heb gereten. En mogen veel vrienden om hem heen voorover in het stof met hun tanden in de grond bijten.”

Zo sprak hij, maar nog niet dan deed Kronos’ zoon dat voor hem in vervulling gaan, **420** maar wel nam hij de offers aan, maar deed de inspanning tot geweldige omvang toenemen. En toen ze dan gebeden hadden en offergerst voor zich hadden uitgestrooid, trokken ze eerst de kop naar achteren en slachtten ze het rund en vilden ze het en ze sneden de schenkelstukken eraf en omwikkelden het met vet, nadat ze dat in twee lagen gemaakt hadden en daarop legden ze stukken rauw vlees en **425** dat brandden ze op stukken gekloofd hout zonder bladeren en nadat ze de ingewanden aan het spit hadden gestoken hielden ze dat boven het vuur.

¹ ἀναπείρω aan braadspeten steken

² ὑπερέχω + *gen.* houden boven

αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρε κἀη καὶ σπλάγχνα πάσαντο,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
 ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
 430 αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου τετύκοντό τε δαῖτα
 δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδέυετο δαιτὸς εἴσης.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 Ἄτρεΐδη, κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 435 μηκέτι νῦν δῆθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδ' ἔτι δηρὸν
 ἀμβαλλώμεθα ἔργον ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
 ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας,
 ἡμεῖς δ' ἀθροοὶ ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
 440 ἴομεν ὄφρα κε θᾶσσον ἐγειρόμεν ὄζυν Ἴφρα.
 "Ὡς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
 αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι¹ κέλευσε
 κηρύσσειν² πόλεμονδὲ κάρη³ κομώντας⁴ Ἀχαιοὺς·
 οἳ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
 445 οἳ δ' ἀμφ' Ἄτρεΐωνα διοτρεφέες βασιλῆες
 θῦνον⁵ κρίνοντες⁶, μετὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 αἰγίδ' ἔχουσα⁷ ἐρίτιμον⁷ ἀγήρων⁸ ἀθανάτην τε,
 τῆς ἑκατὸν θύσανοι⁹ παγχρύσειοι ἠερέθονται¹⁰,
 πάντες ἐϋπλεκέες¹¹, ἑκατόμβοιοι¹ δὲ ἕκαστος·

¹ λιγύφθογγος	met heldere stem
² κηρύσσω	(als heraut) roepen
³ κάρη τό	hoofd
⁴ κομάω	lang haar dragen
⁵ θύνω	in drommen aanstormen
⁶ κρίνω	ordenen
⁷ ἐρίτιμος	zeer duur
⁸ ἀγηρως	zonder ouderdom
⁹ θύσανος	kwast
¹⁰ ἠερέθομαι	zweven, bungelen
¹¹ ἐϋπλεκής	goed gevlochten

Maar toen de schenkelstukken verbrand waren en zij de ingewanden geproefd hadden, sneden ze dan de rest in stukken en staken dat om de speten en braadden het zeer deskundig en trokken er alles vanaf. **430** En toen ze hun werk hadden beeindigd en de maaltijd hadden gemaakt, aten ze en geenszins kwam hun gemoed tekort aan de gelijk verdeelde maaltijd. En toen ze het verlangen naar drinken en eten hadden gestild, begon onder hen dan de wagenstrijder Nestor van Gerène te spreken: “Atreus’ zoon, roemrijkste heer der mannen, Agamemnoon, **435** laten we nu niet lang hier met elkaar praten en laten we niet meer lang het karwei uitstellen, dat de god verleent. Maar welaan, herauten moeten roepend het krijgsvolk van de Achaiers met bronzen harnessen in het scheepskamp verzamelen en **440** laten wij gezamenlijk zo door het weidse kamp der Achaiers gaan, opdat we sneller felle strijd opwekken.” Zo sprak hij en niet ongehoorzaam was de heer der mannen Agamemnon. Onmiddellijk beval hij herauten met heldere stem de Achaiers met lang haar ten oorlog te roepen. Zij deden dat en de Achaiers verzamelden zich zeer snel. **445** Zij, de door Zeus gevoede koningen, renden het krijgsvolk ordenend en daarachter de uilolige Athene met de zeer dure aigis, die geen ouderdom kent en onvergankelijk is, waarvan honderd geheel gouden kwasten bungelen, alle goed gevlochten, ieder honderd runderen waard.

¹ ἑκατόμβοιός

honderd runderen waard

450 σὺν τῇ παιφάσσουσα¹ διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν
 ὀτρύνουσι² ἰέναι· ἐν δὲ σθένος ὤρσεν ἐκάστῳ
 καρδίῃ ἄλληκτον² πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
 τοῖσι δ' ἄφαρ³ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
 ἐν νηυσὶ γλαφυρῆσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

455 Ἡὔτε⁴ πῦρ ἀΐδηλον⁵ ἐπιφλέγει⁶ ἄσπετον⁷ ὕλην⁸
 οὔρεος ἐν κορυφῆς, ἔκαθεν⁹ δέ τε φαίνεται αὐγή¹⁰,
 ὡς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίῳ
 αἴγλη¹¹ παμφανώσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἴκε¹².
 Τῶν¹³ δ' ὡς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν¹⁴ ἔθνεα πολλὰ

460 χηνῶν¹⁵ ἢ γεράνων¹⁶ ἢ κύκνων δουλιχοδείρων¹⁷
 Ἀσίῳ¹⁸ ἐν λειμῶνι¹⁹ Καῦστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα
 ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται²⁰ ἀγαλλόμενα²¹ πτερύγεσσι²²

¹ παιφάσσω

schitteren

² ἄλληκτον

onophoudelijk

³ ἄφαρ

terstond

⁴ Ηὔτε

evenals

⁵ ἀΐδηλος

verdelgend

⁶ ἐπιφλέγω

in brand zetten

⁷ ἄσπετος

ontzettend groot/veel

⁸ ὕλη

hout, bos

⁹ ἔκαθεν

van ver

¹⁰ αὐγή

straal

¹¹ αἴγλη

gloed

¹² ἴκω

bereiken

¹³ *Dit Tῶν loopt vooruit op τῶν 464*

¹⁴ πετεήνος

gevleugeld

¹⁵ χήν ὁ, ἡ

gans

¹⁶ γέρανος

kraanvogel

¹⁷ δουλιχόδειρος

met lange nek

¹⁸ Ἀσιος: *de Asische weide was een vruchtbare landstreek in Ludia aan de rivier de*

Kaüstrios

¹⁹ λειμῶν

weide

²⁰ ποτάομαι

vliegen

²¹ ἀγάλλομαι

prijken met

²² πτέρυξ, -υγος

wiek, vleugel

450 Daarmee rende zij schitterend door het krijgsvolk van de Achaiers, terwijl ze hen aanvuurde te gaan. En bij eenieder wekte ze kracht op in het hart om zonder ophouden te strijden en te vechten. In hun ogen werd de oorlog zoeter dan naar het vaderland terugkeren in de holle schepen.

455 Zoals onzichtbaar vuur ontzettend veel bos in vlam zet op de toppen van een berg en het schijnsel daarvan zich ver ver­toont, zo reikte van hen op hun weg van het geduchte brons de schitterende gloed door de lucht tot aan de hemel.

Zoals vele rassen gevleugelde vogels, **460** ganzen of kraanvogels of zwanen met lange halzen op de Asische weide rond de stroom van de Kaüstrios heen en weer vliegen terwijl ze met hun vleugels prijken en

κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών,
 ὡς τῶν ἔθνεα¹ πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
 465 ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ² χθῶν
 σμερδαλέον³ κονάβιζε⁴ ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
 ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι⁵
 μυρίοι, ὅσά τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίννεται ὥρη⁶.
 470 Ἦῦτε μυιάων⁷ ἀδινάων⁸ ἔθνεα πολλὰ
 αἶ τε κατὰ σταθμὸν⁹ ποιμνήϊον¹⁰ ἠλάσκουσιν¹¹
 ὥρη ἐν εἰαρινῇ¹² ὅτε τε γλάγος¹³ ἄγγεα δεύει¹⁴,
 τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
 ἐν πεδίῳ ἴσταντο διαρραῖσαι¹⁵ μεμαῶτες.
 475 Τοὺς δ' ὡς τ' αἰπόλια¹⁶ πλατέ¹⁷ αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
 ῥεῖα διακρίνωσιν ἐπεὶ κε νομῶ μιγέωσιν¹⁸,
 ὡς τοὺς ἠγεμόνες διεκόσμεον¹⁹ ἔνθα καὶ ἔνθα
 ὑσμίνηνδ²⁰ ἰέναι, μετὰ¹ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων

¹ ἔθνος τό	schare, zwerm
² <i>hier adverbium met verbonden met de gen. van ποδῶν 466</i>	
³ σμερδαλέον	vreselijk
⁴ κονάβιζω	dreunen
⁵ ἀνθεμόεις, -εντος	bloemenrijk
⁶ ὥρη	op de juiste tijd
⁷ μυῖα ἢ	vlieg
⁸ ἀδινός	gonzend
⁹ σταθμός	stal
¹⁰ ποιμνήϊος	herders-
¹¹ ἠλάσκω	rondzwerven
¹² εἰαρινός	lente-
¹³ γλάγος	melk
¹⁴ δεύω	bevochtigen
¹⁵ διαρραίω	verdelgen
¹⁶ αἰπόλιον τό	geitenkudde
¹⁷ πλατύς	breed, verspreid grazend
¹⁸ μίσομαι	zich vermengen
¹⁹ διακοσμέω	in afdelingen opstellen
²⁰ ὑσμίνηνδε	ten strijde

onder gekrijs neerstrijken en de weide galmt, zo stroomden van hen vele drommen van de schepen en de tenten **465** voorwaarts naar de vlakte van de Skamander. En de grond dreunde enorm onder de voeten van hen en van de paarden. Ze bleven staan in de bloemenrijke weide van de Skamander, tienduizenden, zoveel als er bladeren en bloemen ontstaan in het seizoen.

470 Zoals vele zwermen gonzende vliegen, die in een herdersstal rondzwerven in de lentetijd en wanneer de nappen overlopen van melk, zoveel Achaiers met lang haar op hun hoofd stelden zich in de vlakte op tegen de Trojanen vol vuur om hen te verdelgen.

475 Zoals geitenhoeders gemakkelijk verspreid grazende geiten scheiden, wanneer ze in het weiland door elkaar gegaan zijn, zo stelden de leiders hen in gelid op om hier- en daarheen naar de strijd te gaan en temidden van hen de heerser Agamemnon

¹ μετὰ

te midden van hen

ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἵκελος Διὶ τερπικεραύνῳ,
 480 ἼΑρει δὲ ζώνην¹, στέρνον² δὲ Ποσειδάωνι.
 ἦύτε βοῦς ἀγέληφι³ μέγ' ἔξοχος⁴ ἔπλετο⁵ πάντων
 ταῦρος· ὃ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει⁶ ἀγρομένησι⁷.
 τοῖον ἄρ' Ἄτρεΐδην θῆκε Ζεὺς ἥματι κείνῳ
 ἔκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἠρώεσσι.
 485 Ἔσπετε⁸ νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
 ὑμεῖς γὰρ θεαὶ ἐστε πάρεστε τε ἴστε τε πάντα,
 ἡμεῖς δὲ κλέος⁹ οἶον ἀκούομεν οὐδέ τι ἴδμεν·
 οἳ τινες ἠγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν·
 πληθύν¹⁰ δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
 490 οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
 φωνὴ δ' ἄρρηκτος¹¹, χάλκεον δέ μοι ἦτορ¹² ἐνείη,
 εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι Διὸς αἰγιόχοιο
 θυγατέρες μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·
 ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω νῆάς τε προπάσας.
 495 Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον
 Ἄρκεσίλαός τε Προθοήνωρ τε Κλονίος τε,
 οἳ θ' Ἐγρίην ἐνέμοντο¹³ καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν
 Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν,

¹ ζώνη ἦ	wapengordel
² στέρνον τό	borst
³ ἀγέληφι	in de kudde; <i>instrumentalis als locativus</i>
⁴ ἔξοχος + <i>gen.comp</i>	uitstekend boven
⁵ πέλομαι, ἔπλετο	zich bewegen, zijn
⁶ μεταπρέπω + <i>dat.</i>	uitblinken onder
⁷ ἀγείρομαι, ἠγρετο	verzamelen
⁸ ἐνέπω, <i>imper. aor. pl.</i> ἔσπετε	zeggen
⁹ κλέος τό	gerucht, tijding
¹⁰ πληθύν ἦ	menigte
¹¹ ἄρρηκτος	onverbrekkelijk
¹² ἦτορ τό	hart
¹³ νέμομαι	beheren

qua ogen en hoofd lijkend op de bliksem slingerende Zeus en op Ares qua wapengordel en qua borst op Poseidon. Zoals een stier in een kudde ver uitsteekt boven alle -want hij blinkt uit temidden van de verzamelde koeien- zodanig dan heeft Zeus Atreus' zoon gemaakt op die dag: uitblinkend temidden van de vele helden en boven hen uitstekend. **485** Vertelt me, jullie Muzen die jullie woning op de Olympos hebben - want jullie zijn godinnen en zijn erbij aanwezig en weten alles, maar wij horen alleen een gerucht en weten niets- wie de leiders en aanvoerders der Danaoi waren. Want ik zal niet de menigte vertellen en niet opnoemen, **490** zelfs niet als ik tien tongen en tien monden zou hebben en een onverwoestbare stem en niet als er in mij een bronzen hart zat, tenzij jullie als Olympische Muzen als dochters van de aigisdragende Zeus mij in herinnering zouden brengen, met hoevelen ze tot de voet van Troje gekomen waren. Op mijn beurt zal ik de leiders der schepen en alle schepen noemen. **495** De Boiotiërs werden aangevoerd door Pèneleös en Lèitos en Arkesilaos en Prothoènoor en Klonios, die Hyriè bewoonden en het rotsige Aulis en Schoinos en Skoolos en Eteoonos met vele kloven

500 Θέσπειαν Γραϊάν τε καὶ εὐρύχορον Μυκαλησόν,
 οἷ τ' ἄμφ' Ἄρμ¹ ἐνέμοντο² καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐρυθράς,
 οἷ τ' Ἐλεῶν' εἶχον ἠδ' ὕλῃν καὶ Πετεῶνα,
 Ὀκαλέην Μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
 Κώπας Εὐτρησίην τε πολυτρήρωνά³ τε Θίσιβην,
 οἷ τε Κορώνειαν καὶ ποιήενθ'⁴ Ἀλίαρτον,
 505 οἷ τε Πλάταιαν ἔχον ἠδ' οἷ Γλισᾶντ' ἐνέμοντο,
 οἷ θ' Ὑποθήβας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
 Ὀγγηστόν θ' ἱερὸν Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος⁵,
 οἷ τε πολυστάφυλον⁶ Ἄρνην ἔχον, οἷ τε Μίδειαν
 Νῆσάν τε ζαθέην⁷ Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν⁸.
 510 τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίων, ἐν δὲ ἐκάστη
 κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον.
 Οἷ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον ἰδ' Ὀρχομενὸν⁹ Μινύειον¹⁰,
 τῶν ἤρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος υἱὲς Ἄρηος
 οὐς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἄκτορος Ἀζειῖδα¹¹,
 515 παρθένος αἰδοίη¹² ὑπερώϊον¹³ εἰσαναβᾶσα
 Ἄρηϊ κρατερῷ· ὃ δὲ οἱ παρελέξατο λάθρη¹⁴.
 τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχώντο.

¹ Ἄρμα Harma, in Boiotië

² νέμομαι wonen

³ πολυτρήρων rijk aan duiven

⁴ ποιήεις grasrijk

⁵ ἄλσος τό heilig woud

⁶ πολυστάφυλος rijk aan druiven

⁷ ζάθεος zeer heilig

⁸ ἐσχατόων zich op de grens bevindend

⁹ Ὀρχομενός: stad in Boiotië

¹⁰ Μινύειος: epitheton van Orchomenos van de oude stam der Minuërs

¹¹ Ἀζειῖδης zoon van Azeus

¹² αἰδοῖος eerbiedwaardig

¹³ ὑπερώϊον τό bovenvertrek

¹⁴ λάθρη in het geheim

Thespeia en Graia en Mukalèssos met brede dansplaatsen en **500** zij die rond Harma woonden en Eilesios en Eruthrai en die Eleoon hadden en Hulè en Peteoon, Ookaleè en de gerieflijke vestingstad Medeoon, Koopai en Eutrèsis en Thisbè, dat rijk aan duiven is en zij die Korooneia en het grasrijke Haliartos en **505** Plataiè hadden en die Glisas bewoonden en zij die de gerieflijke vestingstad Hupothèbai hadden en Orchèstos het schitterende, heilige woud, dat aan Poseidoon gewijd is en zij die het druivenrijke Arnè hadden en zij die Mideia en het zeer heilige Nisa en Anthèdoon helemaal aan de grens hadden. **510** Van hen kwamen vijftig schepen en op ieder daarvan gingen 120 jongelingen van de Boiootiërs. Zij die Asplèdoon bewoonden en het Minuïsche Orchomenos, werden aangevoerd door Askalaphos en Ialmenos, zoons van Ares, die Astuachè aan de krachtige Ares gebaarde had in het huis van Aktoor, de zoon van Azeus, **515** toen zij als eerbiedwaardig meisje het bovenvertrek ingegaan was; en hij was in het geheim naast haar gaan liggen. Voor hen gingen dertig holle schepen.

Αὐτὰρ Φωκῆων¹ Σχεδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον
 υἱες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο²,
 520 οἳ Κυπάρισσον ἔχον Πυθῶνά τε πετρήεσσαν
 Κρῖσάν τε ζαθέην καὶ Δαυλίδα καὶ Πανοπηῆα,
 οἳ τ' Ἄνεμῶρειαν καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο³,
 οἳ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον,
 οἳ τε Λίλαιαν ἔχον πηγῆς ἐπι Κηφισοῖο·
 525 τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 οἳ μὲν Φωκῆων στίχας⁴ ἴστασαν ἀμφιέποντες⁵,
 Βοιωτῶν δ' ἔμπλην⁶ ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
 Λοκρῶν δ' ἠγεμόνευεν⁷ Ὀϊλῆος⁸ ταχὺς Αἴας
 μείων⁹, οὗ τι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας
 530 ἀλλὰ πολὺ μείων· ὀλίγος μὲν ἔην λινοθώρηξ¹⁰,
 ἐγγεῖρη δ' ἐκέκαστο¹¹ Πανέλληνας¹² καὶ Ἀχαιοὺς¹³.
 οἳ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ' Ὀπόεντά τε Καλλιάρων τε
 Βῆσσαν τε Σκάρφην τε καὶ Αὐγείας ἐρατεινὰς¹⁴
 Τάρφην τε Θρόνιον τε Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα·

¹ Φωκῆες οἱ	Phokiërs, bewoners van de streek Phokis
² Ναυβολίδης	zoon van Naubolos
³ ἀμφινέμομαι	(rondom) bewonen
⁴ στίξ, στίχος ἢ	gelid
⁵ ἀμφιέπω	druk in de weer zijn met
⁶ <i>gen.</i> + ἔμπλην	in de nabijheid van
⁷ ἠγεμονεύω + <i>gen.</i>	aanvoeren
⁸ Οἰλεύς	Oileus
⁹ μείων	kleiner
¹⁰ λινοθώρηξ	met linnen pantser
¹¹ καίνυμαι	overtreffen; <i>perf.</i> met <i>praesensbetekenis</i>
¹² Πανέλληνες	de gezamenlijke Grieken
¹³ <i>de term Achaioi normaal gebruikt in de betekenis van Grieken, hier om de stam Achaiers aan te duiden</i>	
¹⁴ ἐρατεινός	lieflijk

Maar de Phokiërs werden geleid door Schedios en Epistrofos, zonen van de dappere Ifitos, zoon van Naubolos: **520** zij die Kubarissos hadden en het rotsige Puthoon en het zeer heilige Krisa en Daulis en Panopeus en zij die Anemoorea en Huampolis bewoonden en zij die dan aan de goddelijke rivier de Kèfisos woonden en zij die Lilaia bij de bronnen van de Kèfisos hadden. **525** Met hen gingen tegelijk veertig zwarte schepen mee. Zij voorwaar waren druk in de weer de gelederen van de Phokiërs op te stellen en in de nabijheid van de Boiootiërs aan de linkerkant harnasten zij zich.

De Lokriërs werden aangevoerd door Oileus' snelle zoon, de kleinere Ajax, die geenszins zo groot was als Ajax de zoon van Telamoon, **530** maar veel kleiner. Hij had een klein linnen pantser en blonk met zijn lans uit onder de Panhellenen en Achaiërs: zij die Kunos bewoonden en Opoeis en Kallaros en Bèssa en Skarfè en het lieflijke Augeiai en Tarfè en Thronios aan weerszijden van de stroom van de Boagrius.

- 535 τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινοι νῆες ἔποντο
 Λοκρῶν, οἳ ναίουσι πέρην¹ ἱερῆς Εὐβοίης.
 Οἱ δ' Εὐβοίαν ἔχον μένεα πνεύοντες Ἴβαντες
 Χαλκίδα τ' Εἰρέτριάν τε πολυστάφυλόν θ' Ἰστιαίαν
 Κήρινθόν τ' ἔφαλον² Δίου τ' αἰπὺ πτολίεθρον,
 540 οἳ τε Κάρυστον ἔχον ἠδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον,
 τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ ὄζος³ Ἴαρος
 Χαλκωδοντιάδης μεγαθύμων ἀρχὸς Ἰβάντων.
 τῷ δ' ἅμ' Ἴβαντες ἔποντο θοοὶ ὄπιθεν⁴ κομόωντες⁵
 αἰχμηταὶ μεμαῶτες ὄρεκτῆσιν⁶ μελίησι
 545 θώρηκας ῥήξιν δηῖων ἀμφὶ στήθεσσι·
 τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινοι νῆες ἔποντο.
 Οἱ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον εὐκτίμενον πτολίεθρον
 δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη
 θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζεῖδωρος ἄρουρα,
 550 κὰδ δ' ἐν Ἀθήνης εἴσεν⁷ ἔῳ ἐν πίονι⁸ νηῶ·
 ἔνθα δέ μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς⁹ ἰλάονται¹⁰
 κοῦροι Ἀθηναίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν·
 τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶω¹¹ Μενεσθεύς.
 τῷ δ' οὐ πῶ τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένητ' ἀνήρ
 555 κοσμήσαι¹² ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας¹³.

¹ πέρην + <i>gen.</i>	aan gene zijde van, tegenover
² ἔφαλος	aan zee gelegen
³ ὄζος	telg
⁴ ὄπιθεν	van achteren, op het achterhoofd
⁵ κομάω	(lang) haar dragen
⁶ ὄρεκτός	hoog, opgeheven
⁷ ἴζω	doen zitten, doen plaats nemen
⁸ πίων	vet, rijk voorzien
⁹ ἀρνειός	ram
¹⁰ ἰλάομαι	verzoeunen, gunstig stemmen
¹¹ Πετέως, -ωο	Peteos
¹² κοσμέω	opstellen
¹³ ἀσπιδιώτης	schilddragend

535 Met hem kwamen tegelijk mee veertig zwarte schepen van de Lokriërs, die tegenover Euboia wonen.

Zij die Euboia hadden, de van moed blakende Abantes en die Chalkis en Eiretria en het druivenrijke Histiaia hadden en Kèrinthos aan zee en Dion de hoge vestingstad en **540** zij die Karustos hadden en zie die Stura bewoonden, werden weer aangevoerd door Elefènoor, telg van Ares, zoon van Chalkoodoon, leider der fiere Abanten. Met hem kwamen tegelijk snelle Abanten, die op hun achterhoofd haar dragen, lansstrijders vol begeerte om met hoog opgeheven lansen **545** pantsers om de borst van de vijand open te rijten. Met hem kwamen tegelijk veertig zwarte schepen mee.

Zij die Athene hadden, de gerieflijke vestingstad, het land van de fiere Erechtheus, die ooit door Athene, Zeus' dochter werd opgevoed en gebaard is door de graanschenkende grond en **550** ze liet hem zitten in Athene in haar eigen rijke tempel. Daar stemmen haar jongelingen der Atheners met stieren en rammen gunstig tijdens het rondwentelen der jaren. Zij werden weer geleid door de zoon van Petoos Menestheus. Nog niet is er een op aarde levend mens geboren gelijk aan hem **555** in het opstellen van paarden en schilddragende mannen.

Νέστωρ οἶος ἔριζεν¹. ὁ γὰρ προγενέστερος² ἦεν·
τῷ δ' ἄμα πεντήκοντα μέλαινοι νῆες ἔποντο.

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
στήσε δ' ἄγων ἴν³ Ἀθηναίων ἴσταντο φάλαγγες.

560 Οἷ δ' Ἔργος τ' εἶχον Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν
Ἑρμιόνην Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον⁴ ἐχούσας⁵,
Τροϊζῆν' Ἠϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ'⁶ Ἐπίδουρον,
οἷ τ' ἔχον Αἴγινα Μάσητά τε κοῦροι Ἀχαιῶν,
τῶν αὖθ' ἠγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
565 καὶ Σθένελος, Καπανῆος ἀγακλειτοῦ⁷ φίλος υἱός·
τοῖσι δ' ἄμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος φῶς
Μηκιστέος υἱὸς Ταλαϊονίδαο⁸ ἀνακτος·
σμπάντων δ' ἠγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
τοῖσι δ' ἄμ' ὀγδώκοντα μέλαινοι νῆες ἔποντο.

570 Οἷ δὲ Μυκῆνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον
ἀφνειόν⁹ τε Κόρινθον ἐϋκτιμένας τε Κλεωνάς,
Ἵρνεϊάς τ' ἐνέμοντο Ἀραιθυρέην τ' ἔρατεινὴν
καὶ Σικυῶν', ὅθ'¹⁰ ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,
οἷ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν¹¹ Γονόεσσαν¹²

575 Πελλήνην τ' εἶχον ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο
Αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἀμφ' Ἐλίκην εὐρεΐαν,
τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων

¹ ἐρίζω	twisten, wedijveren
² προγενέστερος	ouder
³ ἴνα	waar
⁴ κόλπος	baai
⁵ κατέχω	beheersen, liggen aan
⁶ ἀμπελόεις	rijk aan wijngaarden
⁷ ἀγακλειτός	zeer vermaard
⁸ Ταλαϊονίδης	zoon van Talaos
⁹ ἀφνειός	rijk
¹⁰ ὅθι	waar
¹¹ αἰπεινός	steil, hoog
¹² νῶροψ	glanzend

Nestor alleen wedijverde met hem, want hij was ouder. Met hem kwamen tegelijk vijftig zwarte schepen mee.

Ajax bracht van Salamis twaalf schepen en bracht ze en stelde ze daar op waar de linies van de Atheners zich opstelden.

560 De jonge mannen van de Achaiers die Argos bewoonden en Tiryns rijk aan muren, Hermionè en Asinè die gelegen zijn aan een zich diep landinwaarts uitstreckende baai, Troizèn en Èionai en het wijngaardrijke Epidauros en zij die Aigina en Masès bewoonden, werden weer aangevoerd door Diomedes, die geducht was in het schreeuwen en **565** Sthenelos, de geliefde zoon van de zeer beroemde Kapaneus. Tegelijk met hen kwam mee als derde Eurualos, een tegen een god opwegende man, de zoon van heer Mèkiateus, de zoon van Talaos. Zij allen werden geleid door Diomedes, die geducht was in het schreeuwen. Met hen kwamen tegelijk tachtig zwarte schepen mee.

570 Van hen die Mukènai de gerieflijke vestingstad bewoonden en het rijke Korinthe en het gerieflijke Kleoonai en die Orneiai bewoonden en het heerlijke Araithureè en Sikoon, waar dan Adrastos eens koning was en van hen die Huperèsiè en het hoge Gonoessa en **575** Pellènè bewoonden en om Agion woonden en verspreid over heel Aigialos en het weidse Helikè, werden honderd schepen door de heerser Agamemnon Atreus' zoon aangevoerd.

Ἄτρεΐδης· ἄμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
 580 λαοὶ ἔποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσετο νώροπα χαλκὸν
 κυδιῶν¹, πᾶσιν δὲ μετέπρεπεν² ἠρώεσσιν
 οὐνεκ' ἄριστος ἔην πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.
 Οἷ δ' εἶχον κοίλην³ Λακεδαίμονα κητώεσσαν⁴,
 Φᾶρίν τε Σπάρτην τε πολυτρήρωνά τε Μέεσσην,
 585 Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο καὶ Αὐγείας ἐρατεινάς,
 οἷ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον Ἔλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον,
 οἷ τε Λάαν εἶχον ἠδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο,
 τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
 ἐξήκοντα νεῶν· ἀπάτερθε⁵ δὲ θωρήσοντο·
 590 ἐν δ' αὐτὸς κίεν ἦσι προθυμίησι⁶ πεποιθῶς
 ὀτρύνων πόλεμονδέ· μάλιστα δὲ ἴετο⁷ θυμῷ
 τίσασθαι Ἑλένης ὀρμήματά⁸ τε στοναχάς⁹ τε.
 Οἷ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν
 καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον¹⁰ καὶ ἑὺκτιτον Αἰπὺ
 595 καὶ Κυπαρισσήεντα¹¹ καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον
 καὶ Πτελεὸν καὶ Ἔλος καὶ Δώριον, ἐνθά τε Μοῦσαι
 ἀντόμεναι¹² Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς
 Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος·

¹ κυδιάω	trots zijn
² μεταπρέπω + <i>dat.</i>	opvallen te midden van
³ κοῖλος	hol, tussen bergen
⁴ κητώεις	klovenrijk
⁵ ἀπάτερθε	afgezonderd
⁶ προθυμίη ἢ	moed
⁷ ἴεμαι	verlangen
⁸ ὄρμημα τό	gemoedsaandoening
⁹ στοναχή ἢ	gezucht
¹⁰ πόρος ὁ	oversteekplaats
¹¹ Κυπαρισσήεις: <i>stad in Elis</i>	
¹² ἄντομαι	tegemoet gaan

Tegelijk met hem kwamen verreweg de meeste en beste krijgslieden mee. **580** Hijzelf had trots flonkerend brons aangedaan en hij viel temidden van alle helden op, omdat hij verreweg de beste was en de meeste krijgslieden meenam.

Van hen die het holle, klovenrijke Lakedaimon bewoonden en Faris en Sparta en Messè rijk aan duiven en **585** Bruseiai en het lieflijke Augeiai en van hen die dan Amuklai bewoonden en de vestingstad Helos aan zee en die Laäs hadden en Oitulos bewoonden, werden zestig schepen door diens broer de uitmuntende Menelaos aangevoerd. Zij harnasten zich afzonderlijk en **590** hij zelf begaf zich onder hen vol vertrouwen op zijn moed en spoorde hen aan ten strijde. Vooral verlangde hij in zijn hart zijn emoties en zuchten om Helena te wreken.

Zij die Pulos bewoonden en het lieflijke Arètè en Thruon, de oversteekplaats van de Alfeios en die het mooigebouwde Aipu en **595** Kugarissèeis en Amfigeneia bewoonden en Pteleos en Helos en Doorion waar Muzen de Thraciër Thamuris ontmoetten en hem deden ophouden met zijn zang toen hij van Oichalia kwam van Eurutos de Oichaliër---

στεῦτο¹ γὰρ εὐχόμενος² νικησέμεν εἴ περ ἂν αὐταὶ
 600 Μοῦσαι ἀείδοιεν κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
 αἶ δὲ χολωσάμεναι πηρὸν³ θέσαν, αὐτὰρ αἰοιδὴν
 θεσπεσίην ἀφέλοντο καὶ ἐκλέλαθον⁴ κιθαριστύν⁵.
 τῶν αὖθ' ἠγεμόνευε Γερήνιος ἱππότης Νέστωρ·
 τῷ δ' ἐνεθήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
 605 Οἱ δ' ἔχον Ἀρκαδίην ὑπὸ Κυλλήνης⁶ ὄρος αἰπὺ
 Αἰπύτιον⁷ παρὰ τύμβον ἴν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταί,
 οἱ Φενεὸν τ' ἐνέμοντο καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον⁸
 ῥίπην τε Στρατίην τε καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην
 καὶ Τεγέην εἶχον καὶ Μαντινέην ἐρατεινὴν
 610 Στύμφηλόν τ' εἶχον καὶ Παρρασίην ἐνέμοντο,
 τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ
 ἐξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηϊ ἑκάστη
 Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι πολεμίζειν.
 αὐτὸς γὰρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 615 νῆας εὐσσέλμους περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
 Ἀτρεΐδης, ἐπεὶ οὐ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
 Οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα δῖαν ἔναιον
 ὄσσον ἐφ' Ἵρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα
 πέτρη τ' Ὠλενίη καὶ Ἀλήσιον ἐντὸς ἑέργει⁹,
 620 τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
 νῆες ἔποντο θοαί, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.

¹ στεῦται	hij beweert
² εὐχομαι	bidden, snoeven
³ πηρός	verminkt
⁴ ἐκλήθω	geheel doen vergeten
⁵ κιθαριστὺς	citerspel
⁶ <i>gen. explicativus</i>	
⁷ Αἰπύτιος	van Aiputos
⁸ πολύμηλος	rijk aan schapen
⁹ ἐέργω	opsluiten

Want hij beweerde al pochend te zullen winnen, ook al zouden **600** de Muzen zelf, de dochters van de aigisdragende Zeus zingen.

Maar in woede ontstoken verminkten zij hem en ze namen hem zijn goddelijke zangkunst af en deden hem zijn citerspel geheel vergeten. Zij weer werden aangevoerd door de wagenstrijder van Gerènè Nestoor. Voor hem gingen negentig holle schepen.

605 Van hen die Arkadië bewoonden aan de voet van het hoge gebergte de Kullènè bij de tombe van Aiputos, waar van dichtbij strijdende mannen wonen en van hen die Pheneos bewoonden en Orchomenos rijk aan schapen en Rhipè en Stratiè en het windrijke Enispè en die Tegea hadden en die het lieflijke Mantinea en **610** Stumfèlos hadden en Parrasiè bewoonden, werden zestig schepen aangevoerd door Ankaios' zoon, de heerser Agapènoor. Aan boord van ieder schip gingen vele Arkadiërs geoefend in het oorlog voeren. Want zelf had hun de heer der mannen Agamenon, Atreus' zoon **615** schepen met goede roeibanken gegeven om de wijnkleurige zee over te steken, omdat zij zich niet met zee-activiteiten bezig hielden.

Van hen weer die dan Bouprasion en het stralende Elis bewoonden tot zover als zij door Hurminè en Mursinos aan de grens en Petrè Ooleniè en Alèsion omvat werden, **620** waren er vier aanvoerders en tien snelle schepen volgden iedere man en vele Epeiërs gingen aan boord.

τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἠγησάσθην
 υἷες ὃ μὲν Κτεάτου, ὃ δ' ἄρ' Εὐρύτου, Ἀκτορίωνε¹.
 τῶν δ' Ἀμαρυγεΐδης² ἦρχε κρατερός Διώρης·
 625 τῶν δὲ τετάρτων ἦρχε Πολύξεινος θεοειδῆς
 υἱὸς Ἀγασθένης Αὐγηϊάδαο³ ἄνακτος.
 corr. Οἷ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων θ' ἱεράων
 νήσων, αἰ ναίουσι πέρην⁴ ἄλως Ἴηλιδος ἄντα⁵,
 τῶν αὖθ' ἠγεμόνευε Μέγης ἀτάλαντος Ἴαρηϊ
 630 Φυλεΐδης, ὃν τίκτε Διὶ φίλος ἵπποτα Φυλεύς,
 corr. ὅς ποτε Δουλιχίονδ' ἀπενάσσατο⁶ πατρὶ χολωθεῖς·
 τῷ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
 οἳ ῥ' Ἰθάκην εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον⁷
 635 καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο καὶ Αἰγίλιπα⁸ τρηχεῖαν,
 οἳ τε Ζάκυνθον ἔχον ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
 οἳ τ' ἠπειρον ἔχον ἠδ' ἀντιπέραι⁹ ἐνέμοντο·
 τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε Διὶ μῆτιν¹⁰ ἀτάλαντος·
 τῷ δ' ἄμα νῆες ἔποντο δωδέκα μιλοπάρηοι¹¹.
 640 Αἰτωλῶν δ' ἠγεῖτο Θόας Ἀνδραίμονος υἱός,
 οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο καὶ Ὠλενον ἠδὲ Πυλῆνην
 Χαλκίδα τ' ἀγχιάλον¹² Καλυδῶνά τε πετρήεσαν·

¹ Ἀκτορίων	(klein)zoon van Aktor
² Ἀμαρυγεΐδης	zoon van Amarankeus
³ Αὐγηϊάδης	zoon van Augeias
⁴ πέρην + <i>gen.</i>	aan de andere zijde van, over zee
⁵ ἄντα + <i>gen.</i>	tegenover; <i>hier in postpositie</i>
⁶ ἀποναίομαι	verhuizen
⁷ εἰνοσίφυλλος	met bewegelijk gebladerte
⁸ Αἰγίλιψ	Aigilips, <i>plaats op Ithaka</i>
⁹ ἀντιπέραι τά	de tegenover gelegen kusten
¹⁰ μῆτις ἢ	schranderheid
¹¹ μιλοπάρηος	met gemeniede wangen
¹² ἀγχιάλος	dichtbij zee gelegen

Twee groepen, zo moet je weten, werden aangevoerd door Amfimachos en Thalpios, de een de zoon van Kteatos en de ander die van Eurutos, beiden kleinzoons van Aktor. De derde groep werd geleid door de zoon van Amarunkeus, de krachtige Dioorès. **625** Aan het hoofd van de vierde stond de op een god gelijkende Poluxeinos, zoon van de heer Agasthenes, de zoon van Augeias.

Zij weer die uit Doulichion kwamen en de heilige Echinai-eilanden, die aan de overzij van de zee tegenover Elis liggen, werden geleid door de tegen Ares opwegende Megès, **630** de zoon van Phuleus, die ooit naar Doulichion verhuisde uit woede op zijn vader. Met hem gingen veertig zwarte schepen mee.

Maar Odysseus bracht de fiere Kefalleniërs, die dan Ithaka hadden en Neritos met beweeglijk gebladerte en **635** Krokuleia bewoonden en het ruwe Aigilips, en hen die Zakunthos hadden en hen die Samos bewoonden en hen die het vasteland hadden en de tegenovergelegen kusten bewoonden. Van hen was Odysseus, die opweegt tegen Zeus in schranderheid, de aanvoerder. Met hem gingen twaalf schepen met roodgemeniede wangen mee.

640 De Aitoliërs, die Pleuroon bewoonden en Oolenos en Pulènè en Chalkis dat aan zee ligt en het rotsige Kaludoon, werden aangevoerd door Thoas, de zoon van Andraimoon.

οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
 οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος·
 645 τῷ δ' ἐπὶ πάντ'¹ ἐτέταλτο² ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσι·
 τῷ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινοι νῆες ἔποντο.
 Κρητῶν δ' Ἴδομενεὺς δουρὶ κλυτὸς ἠγεμόνευεν,
 οἳ Κνωσόν τ' εἶχον Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,
 650 Λύκτον Μίλητόν τε καὶ ἀργινόεντα³ Λύκαστον
 Φαιστόν τε Ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιετώσας⁴,
 ἄλλοι θ' οἳ Κρήτην ἐκατόμπολιν ἀμφενέμοντο.
 τῶν μὲν ἄρ' Ἴδομενεὺς δουρὶ κλυτὸς ἠγεμόνευε
 Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντη·
 τοῖσι δ' ἄμ' ὀγδώκοντα μέλαινοι νῆες ἔποντο.
 655 Τληπόλεμος δ' Ἡρακλεΐδης ἠϋς τε μέγας τε
 ἐκ Ῥόδου ἑνέα νῆας ἄγεν Ῥοδίων ἀγερώχων⁵,
 οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα⁶ κοσμηθέντες
 Λίνδον Ἴηλυσόν τε καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.
 τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρὶ κλυτὸς ἠγεμόνευεν,
 660 ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίη Ἡρακληεῖη,
 τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος
 πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφέων αἰζηῶν⁷.
 Τληπόλεμος δ' ἐπεὶ οὖν τράφ' ἐνὶ μεγάρω⁸ εὐπήκτω⁹,
 αὐτίκα πατρὸς ἐοῖο φίλον μήτρωα¹⁰ κατέκτα
 665 ἦδη γηράσκοντα Λικύμνιον ὄζον¹¹ Ἄρηος·

¹ πάντα	de leiding
² ἐπιτέλλω	opdragen
³ ἀργινόεις	zeer wit
⁴ εὖ ναιετάων	welvarend, geriefelijk
⁵ ἀγέρωχος	zeer gevierd
⁶ θρίξ, θρίχος	haar
⁷ αἰζήος	jonge man
⁸ μέγαρον τό	mannenzaal; soms in sg. huis
⁹ εὐπήκτος	stevig gebouwd
¹⁰ μήτρως	moeders broer, oom
¹¹ ὄζος ὄ	loot, telg

Want niet meer leefden de fiere zonen van Oineus en zelf was hij er niet meer en de blonde Meleagros was gestorven; en hem was de leiding opgedragen om temidden van de Aitoliërs te heersen. Met hem kwamen veertig zwarte schepen mee.

De Kretenzers, die Knoosos hadden en het ommuurde Gortun, Luktos en Miletos en het zeer witte Lukastos en **650** Phaistos en Rution, geriefelijke steden en de anderen die Kreta met honderd steden bewoonden, voerde Idomeneus, beroemd om zijn speer, aan. Hen voerden Idomeneus beroemd om zijn lans aan en Meriones, die opwoog tegen de mannen dodende Ares. Met hen kwamen tachtig zwarte schepen mee.

655 De voortreffelijke, grote Tlèpolemos, de zoon van Herakles, bracht van Rhodos negen schepen van zeer gevierde Rhodiërs, die in drie delen verdeeld Rhodos bewoonden: Lindos, lèsulos en het schitterend witte Kameiros. Zij werden aangevoerd door Tlèpolemos, beroemd om zijn lans, die Astuocheia aan de sterke Herakles had gebaard, **650** die Herakles met zich mee had genomen uit Efurè van de rivier de Sellèeis, nadat hij vele steden van door Zeus gevoede jonge mannen had verwoest. Toen Tlèpolemos dus was opgegroeid in een stevig gebouwd huis, doodde hij onmiddellijk de geliefde oom van zijn vader, **665** de reeds ouder wordende Likumnios, telg van Ares.

- αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε¹, πολὺν δ' ὄγε λαὸν ἀγείρας
βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπείλησαν² γάρ οἱ ἄλλοι
υἱέες υἰωνοῖ³ τε βίης Ἑρακληείης.
αὐτὰρ ὄγ' ἔς Ῥόδον ἴξεν ἀλώμενος⁴ ἄλγεα πάσχων·
670 corr. τριχθᾶ⁵ δὲ ὤκηθεν καταφυλαδόν⁶, ἠδὲ φίληθεν
ἐκ Διός, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει,
corr. καὶ σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων.
Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν⁷ ἄγε τρεῖς νῆας εἴσας
Νιρεὺς Ἀγλαΐης⁸ υἱὸς Χαρόποιό τ' ἀνακτος,
675 Νιρεύς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
ἀλλ' ἀλαπαδνός⁹ ἔην, παῦρος¹⁰ δέ οἱ εἵπετο λαός.
Οἱ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον Κράπαθόν τε Κάσον τε
καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν νήσους τε Καλύδνας,
680 τῶν αὖ Φείδιππός τε καὶ Ἴντιφος ἠγησάσθην
Θεσσαλοῦ υἱὲ δύω Ἑρακλεΐδαο ἀνακτος·
τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Νῦν αὖ τοὺς ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἴαργος ἔναιον,
οἱ τ' Ἴαλον οἱ τ' Ἀλόπην οἱ τε Τρηχίνα νέμοντο,
685 οἱ τ' εἶχον Φθίην ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἑλληνες καὶ Ἀχαιοί,
τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.

¹ πῆγνυμι	timmeren
² ἀπειλέω	bedreigen, dreigend voorhouden
³ υἰωνός ὁ	kleinzoon
⁴ ἀλάομαι	zwerven
⁵ τριχθᾶ	in drieën
⁶ καταφυλαδόν	stamsgewijs
⁷ Σύμηθεν	van Suma, eiland tussen Rhodos en Knidos
⁸ Ἀγλαΐη	Aglaiè, de moeder van Nireus en de echtgenoot van Charopos
⁹ ἀλαπαδνός	zwak
¹⁰ παῦρος	weinig

Snel bouwde hij schepen en hij verzamelde veel volk en ging op de vlucht over zee, want hij werd bedreigd door de overige zonen en kleinzonen van de sterke Herakles.

En op zijn zwerftocht smarten ondergaand bereikte hij Rhodos. **670** Zij vestigden zich in drie delen stamsgewijs en werden bemind door Zeus, die onder de goden en mensen heerst en over hen heen had Kronos' zoon geweldige rijkdom gestort.

Nireus weer bracht van Suma drie evenwichtige schepen, Nireus de zoon van Aglaïè en van de heer Charapos, **675** Nireus die als mooiste man van de overige Danaoi op Peleus' zoon na naar de voet van Ilion gekomen was, maar hij was zwak en hem volgden weinig manschappen. Van hen dan die Nisuros hadden en Krapathos en Kasos en Koos¹, de stad van Eurupulos en de eilanden Kaludnai, **680** waren de aanvoerders weer Pheidippos en Antifos, de twee zoons van de heer Thessalos, zoon van Herakles. Met hen kwamen dertig gewelfde schepen mee. Verder weer was Achilleus aanvoerder van de vijftig schepen van al degenen die het Pelasgische Argos bewoonden en die Halos en die Alopè en die Trèchis bewoonden en die Phthia hadden en Hellas² met mooie vrouwen en die Murmidonen genoemd werden en Hellenen en Achaiers.

¹ Kos was eigenlijk een eiland, maar hier door Homeros anachronistisch als stadstaat aangeduid.

² Hellas is hier een landschap in Thessalië.

690 ἀλλ' οἷ γ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος¹ ἐμνώοντο².
 οὐ γὰρ ἔην ὅς τις σφιν ἐπὶ στίχας³ ἠγήσαιτο·
 κείτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς
 κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
 τὴν ἐκ Λυρνησοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας⁴
 Λυρνησόν⁵ διαπορθήσας⁶ καὶ τείχεα Θήβης,
 695 κὰδ δὲ Μύνητ'⁷ ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον⁸ ἐγχεσιμῶρους⁹,
 υἱέας Εὐηνοῖο Σεληπιάδαο¹⁰ ἄνακτος·
 τῆς ὅ γε κείτ' ἀχέων¹¹, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
 Οἱ δ' εἶχον Φυλάκην καὶ Πύρασον ἀνθεμόεντα¹²
 Δήμητρος τέμενος¹³, Ἴτωνά τε μητέρα μήλων,
 ἀγχιάλόν τ' Ἀντρῶνα ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποῖην,
 700 τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος¹⁴ ἠγεμόνευε
 ζωὸς ἐών· τότε δ' ἤδη ἔχεν κάτα γαῖα μέλαινα.
 τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφῆς¹⁵ ἄλοχος Φυλάκη ἐλέλειπτο
 καὶ δόμος ἠμιτελής¹⁶. τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνήρ
 νηὸς ἀποθρώσκοντα¹ πολὺ πρῶτιστον Ἀχαιῶν.

¹ δυσηχῆς	zeer smartelijk
² μνάομαι + <i>gen.</i>	denken aan
³ στίξ ἢ	gelid
⁴ μογέω	zich moeite getroosten
⁵ Λυρνησοῦς	Lurnèssos, <i>stad in het land van de Musoi</i>
⁶ διαπορθέω	geheel verwoesten
⁷ Μύνης	Munès, <i>echtgenoot van Briseïs, door Achilles gedood bij de verwoesting van Lurnèssos</i>
⁸ Επίστροφος	Epistrofos, <i>broer van Munès</i>
⁹ ἐγχεσίμωρος	beroemd door de lans
¹⁰ Σεληπιάδης	de zoon van Selèpios
¹¹ ἀχέω + <i>gen.</i>	verdriet hebben om
¹² ἀνθεμόεις	bloemenrijk
¹³ τέμενος τό	het domein
¹⁴ ἀρήϊος	dapper
¹⁵ ἀμφιδρυφῆς	die beide wangen heeft opengekrabd
¹⁶ ἠμιτελής	half voltooid

Maar zij dachten niet aan de zeer smartelijke oorlog, want zij hadden niemand om hen in gelederen te leiden: **690** de snelvoetige, stralende Achilles lag immers bij zijn schepen, wrokkend om het meisje Briseïs met de mooie lokken, die hij uit Lurnèssa had meegenomen na er veel moeite voor gedaan te hebben door Lurnèssos te plunderen en de muren van Thebe en hij had Munès tegen de grond gegooid en Epistroofos, die beroemd waren om hun lans, zonen van heer Euènos, **695** de zoon van Selèpios; uit verdriet om haar lag hij daar, maar dra zou hij opstaan.

Van hen die Phulakè hadden en het bloemrijke Purasos, domein van Demeter en Itoon moeder van het kleinvee en Antroon dat dicht bij zee ligt en Pteleos, dat door weiden omgeven is, **700** was weer de leider de dappere Prootesilaos, toen die leefde, maar toen had zwarte aarde hem. Van hem was én de echtgenote met beide wangen opengekrabd in Phulakè achtergebleven en het huis was half af achtergelaten: hem had een Trojaans man gedood, toen hij van zijn schip sprong als verreweg de eerste der Grieken.

¹ ἀποθρώσκω

afspringen van

- 705 οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι¹ ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν·
 ἀλλά σφεας κόσμησε Ποδάρκης ὄζος Ἕλληος
 Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο²
 αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου Πρωτεσιλάου
 ὀπλότερος³ γενεῆ· ὁ δ' ἅμα πρότερος καὶ ἀρείων
- 710 ἦρως Πρωτεσίλαος ἀρήϊος· οὐδέ τι λαοὶ
 δεύονθ' ἠγεμόνος, πόθεόν⁴ γε μὲν ἐσθλὸν ἐόντα·
 τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Οἳ δὲ Φεράς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην
 Βοίβην καὶ Γλαφύρας καὶ ἑὺκτιμένην Ἰαωλκόν,
- 715 τῶν ἦρχ' Ἀδμήτιο φίλος πάϊς ἔνδεκα νηῶν
 Εὐμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε διὰ γυναικῶν
 Ἄλκηστις Πελίαςο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
 Οἳ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο
 καὶ Μελίβοιαν ἔχον καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
- 720 τῶν δὲ Φιλοκτῆτης ἦρχεν τόξων εὖ εἰδῶς
 ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται⁵ δ' ἐν ἑκάστη πεντήκοντα
 ἐμβέβασαν τόξων εὖ εἰδότες ἴφι μάχεσθαι.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
 Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἴες Ἀχαιῶν
- 725 ἔλκει μοχθίζοντα⁶ κακῶ ὀλοόφρονος⁷ ὕδρου⁸.
 ἔνθ' ὅ γε κεῖτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
 Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτῆταο ἄνακτος.
 οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν·

¹ ἄναρχος	zonder aanvoerder
² Φυλακίδης	van Phulakos
³ ὀπλότερος	ouder
⁴ πόθεω	missen, met weemoed denken aan
⁵ ἐρέτης ὁ	roeier
⁶ μοχθίζω	lijden aan
⁷ ὀλοόφρων	verderfelijk
⁸ ὕδρος	waterslang

705 Want zij waren werkelijk zonder aanvoerder en zij misten toch heus hun leider; maar hen stelde op Podarkès, telg van Ares, de zoon van Iphiklos, die rijk aan schapen was en die de zoon van Phulakos was, de bloedeigen broer van de fiere Protesilaos, de oudste in geboorte, **710** want hij, de dappere held Protesilaos, was ouder en dapperder; en het volk miste geenszins een leider, maar verlangde wel naar een die voortreffelijk was. Samen met hem kwamen veertig zwarte schepen. Van hen die Pherai bij het meer van Boibè bewoonden en Boibè, Glafurai en het gerieflijke Iaoalkos, was **715** Eumèlos, Admetos'geliefde zoon, de aanvoerder van elf schepen, Eumèlos, die onder Admètos door Alkestis, stralende onder de vrouwen, de voortreffelijkste in uiterlijk van de dochters van Pelias, was gebaard.

Van hen die dan Muthoonè en Thaumakia bewoonden en Meliboia hadden en het ruwe Olizoon, **720** werden door Philoktetes, die kundig was met pijl en boog, zeven schepen aangevoerd. Op ieder schip waren vijftig roeiers gegaan, die kundig waren met pijl en boog om met kracht te strijden. Maar hij lag op een eiland, terwijl hij hevige pijnen leed, op het zeer goddelijke Lemnos, waar hij achtergelaten was door de zonen der Achaiers, **725** terwijl hij leed door een kwade wond van een verderfelijke waterslang. Daar lag hij in pijn, maar weldra zouden de Grieken bij de schepen aan de heer Philoktetos denken. En zij waren echt niet zonder leider, maar misten toch heus hun leider.

- 730 ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν Ὀϊλῆος νόθος¹ υἱός,
 τόν ῥ' ἔτεκεν Ῥήνη ὑπ' Ὀϊλῆϊ πτολιπόρθῳ.
 Οἱ δ' εἶχον Τρίκκην καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν²,
 οἳ τ' ἔχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος,
 τῶν αὖθ' ἠγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε
 ἰητήρ³ ἀγαθῷ Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων·
 735 τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
 Οἱ δ' ἔχον Ὀρμένιον, οἳ τε κρήνην⁴ Ὑπέρειαν,
 οἳ τ' ἔχον Ἀστέριον Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα⁵,
 τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
 τῷ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαιναὶ νῆες ἔποντο.
 740 Οἱ δ' Ἄργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,
 Ὀρθὴν Ἠλώνην τε πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκὴν,
 τῶν αὖθ' ἠγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης
 υἱὸς Πειριθόιο τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς·
 τόν ῥ' ὑπὸ Πειριθῳ τέκετο κλυτὸς Ἴπποδάμεια
 745 ἦματι τῷ ὅτε Φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας⁶,
 τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ὤσε καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσαν⁷.
 οὐκ οἶος, ἄμα τῷ γε Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος
 υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινείδαο·
 τοῖς δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαιναὶ νῆες ἔποντο.
 750 Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας·
 τῷ δ' Ἐνιῆνες ἔποντο μενεπτόλεμοί τε Περαιβοὶ
 οἳ περὶ Δωδώνην δυσχεῖμερον⁸ οἰκί' ἔθεντο,
 οἳ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν¹ Τιταρησσὸν ἔργα νέμοντο

¹ νόθος	bastaard-
² κλωμακόεις	op rotsen gelegen
³ ἰητήρ	geneesheer
⁴ κρήνη ἢ	bron
⁵ κάρηνα τά	toppen
⁶ λαχνήεις	wollig, ruig
⁷ πελάζω + <i>dat.</i>	doen naderen
⁸ δυσχεῖμερος	guur, met barre winter

Maar Medoon, de bastaardzoon van Oileus stelde hen op; **730** hem had Rhènè onder Oileus gebaard.

Zij, die Oichalia hadden, de stad van Eurutos de Oichaliër, werden weer aangevoerd door de twee zoons van Asklepios, beide goede geneesheren, Podaleirios en Machaon. **735** Voor hen gingen dertig gewelfde schepen.

Zij die Ormenios hadden, zij die de bron Hupereia hadden en zij die Asterion hadden en de witte toppen van de Titanos², werden geleid door Eurupulos, de schitterende zoon van Euaimoon. Met hem kwamen veertig zwarte schepen mee.

740 Zij die Argissa hadden en Gurtoona bewoonden en Orthè Èloonè en de witte stad Oloossoon, werden weer aangevoerd door Polupoitès, die in de strijd standhield, de zoon van Peirithoos, dien de onsterfelijke Zeus op de wereld had gezet. Hem had dan de heerlijke Hippodameia onder Peirithoos gebaard **745** op die dag waarop hij de ruige beesten de Kentauren strafte en hij hen uit Pèlion verdreef en naar de Aithikes³ dreef. Polupoithes leidde hen niet in zijn eentje maar met hem deed dat Leonteus⁴, telg van Ares, de zoon van de zeer moedige Koroonos, zoon van Kaineus. Hen volgden veertig zwarte schepen.

750 Gouneus bracht van Kufos twaalf schepen. Hem volgden de Enièniërs en de in de strijd stand houdende Peraiboi, die hun woningen om het gure Dodona hadden geplaatst en die rond de lieflijke Titarèssos⁵ landerijen bewoonden

¹ ἱμερτός lieflijk

² stad in Thessalië

³ volk in Thessalië

⁴ koning van de Lapithen

⁵ zijrivier van de Pèneios

- 755 ὅς ρ' ἐς Πηνειὸν προΐει καλλίρροον ὕδωρ,
 οὐδ' ὅ γε Πηνειῶ συμμίσγεται ἀργυροδίνη¹,
 ἀλλά τέ μιν καθύπερθεν² ἐπιρρέει ἡὔτ' ἔλαιον·
 ὄρκου³ γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ⁴.
 Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος Τενθηρόνος υἱός,
 οἷ περι Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
 760 ναίεσκον· τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε,
 τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Οὔτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν·
 τίς τὰρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην σύ μοι ἔννεπε Μοῦσα
 αὐτῶν ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἔποντο.
 765 Ἴπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο⁵,
 τὰς Εὐμηλος ἔλαυε ποδώκεας ὄρνιθας ὡς
 ὄτριχας⁶ οἰέτας⁷ σταφύλη⁸ ἐπὶ νῶτον⁹ εἴσας·
 τὰς ἐν Πηρείῃ¹⁰ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 ἄμφω θηλείας, φόβον Ἴαρος φορεούσας.
 770 ἀνδρῶν αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας
 ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν,
 ἵπποι θ' οἳ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
 ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
 κεῖτ' ἀπομηνίσας¹¹ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
 775 Ἀτρεΐδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης
 δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν¹ ἰέντες

¹ ἀργυροδίνης met zilveren draaikolken
² καθύπερθεν er bovenop
³ ὄρκος eed, getuige van een eed
⁴ ἀπορρώξ tak
⁵ Φηρητιάδαο kleinzoon van Fèrès, Eumèlos
⁶ ὄτριξ van gelijke haren
⁷ οἰέτης van gelijke leeftijd
⁸ σταφύλη richtsnoer
⁹ νῶτος rug
¹⁰ Πηρείῃ ἢ waarschijnlijk Pherai in Thessalië
¹¹ ἀπομηνίω zich geheel aan zijn wrok overgeven

die zijn schoonstromende water laat uitmonden in de Pèneios, **755** maar niet vermengt hij zich met de Pèneios met zilveren draaikolken, maar hij stroomt daarover heen, zoals olijfolie; want hij is een zijtak van het water van de Styx, geduchte getuige van de eed.

De Magnetes werden geleid door Prothoos, de zoon van Tenthredoan, die rond de Pèneios en de Pèlion met bewegelijk gebladerte woonden.

760 Hen leidde de snelle Prothoos en met hem kwamen vijftig zwarte schepen.

Dat waren dan de leiders en aanvoerders van de Grieken. Wie dan van hen verreweg de voortreffelijkste was, moet u mij vertellen, Muze, van henzelf en hun paarden, die met de Atreïden meekwamen.

765 Verreweg de beste merries waren van de zoon van Feres, Eumèlos, de merries die hij snelvoetig als vogels voortdreef, merries van eender haar en gelijke leeftijd, met precies gelijke schofthoogte; zij waren in Peireia door Apollo met zilveren boog gefokt, beide merries, beide de schrik van Ares brengend. **770** Van de mannen was weer verreweg de voortreffelijkste Telamons zoon Ajax, zolang als Achilleus bleef wrokken; want die was verreweg de sterkste en zijn paarden waren verreweg de beste, die de voortreffelijke Peleus' zoon plachten te brengen. Maar hij lag bij de gekromde, de zee doorklievende schepen uit wrok op Agamemnon, de herder van het krijgsvolk; **775** en zijn manschappen vermaakten zich bij het strand van de zee met het werpen van de discus en van lichte speren

¹ αἰγανή

lichte speer

τόξοισίν θ'· ἵπποι δὲ παρ' ἄρμασιν οἷσιν ἕκαστος
 λωτὸν ἐρεπτόμενοι¹ ἐλεόθρεπτόν² τε σέλινον³
 ἔστασαν· ἄρματα δ' εὖ πεπυκασμένα⁴ κείτο ἀνάκτων
 780 ἐν κλισίῃς· οἳ δ' ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες
 φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν οὐδὲ μάχοντο.
 Οἳ δ' ἄρ' ἴσαν ὡς εἶτε πυρὶ χθῶν πᾶσα νέμοιτο⁵.
 γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε Διὶ ὡς τερπικεραύνῳ
 χωρομένῳ ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωεῖ⁶ γαῖαν ἰμάσση⁷
 785 εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς⁸.
 ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα
 ἐρχομένων· μάλα δ' ὤκα διέπρησσον πεδίοιο.
 Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδὴνεμος ὡκέα Ἴρις
 παρ Διὸς αἰγιόχοιο σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ·
 790 οἳ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον⁹ ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι
 πάντες ὀμηγερέες ἡμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες·
 ἀγχοῦ δ' ἰσταμένη προσέφη πόδας ὡκέα Ἴρις·
 εἶσατο¹⁰ δὲ φθογγὴν υἱὶ Πριάμοιο Πολίτη,
 ὃς Τρώων σκοπὸς ἴζε¹¹ ποδωκείησι πεποιθὼς
 795 τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήτῳ¹² γέροντος,
 δέγμενος¹ ὀππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·

¹ ἐρέπτομαι

vreten

² ἐλεόθρεπτός

in het moeras gegroeid

³ σέλινον τό

wilde selderij

⁴ πυκάζω

bedekken

⁵ νέμω

afgrazen

⁶ Τυφωεύς: *reus die in het land der Arimers onder de aarde ligt, het zinnebeeld van het onderaardse vuur en zijn schadelijke uitwerkingen*

⁷ ἰμάσσω

met de zweep slaan

⁸ εὐνή

bed, verblijfplaats (*ook in pl.*)

⁹ ἀγορὰς ἀγορεύω

een vergadering houden

¹⁰ εἶδεται

schijnen

¹¹ ἴζω

zitten, gaan zitten, doen zitten

¹² Αἰσυήτης

Aisuètès, *een Trojaan*

en met pijl en boog; de paarden stonden ieder bij de eigen wagen, terwijl ze lotos aten en in het moeras gegroeide selderij; maar de wagens stonden goed bedekt bij de tenten van hun heren; **780** die liepen uit gemis aan hun aan Ares beminde leider heen en weer in het legerkamp en streken niet.

Maar zij dan gingen alsof heel het land werd afgegrazen door vuur. En de aarde dreunde onder hen zoals onder een woedende, bliksemslingerende Zeus, wanneer hij de aarde aan weerszijden van Tufooeus geselt **785** in het land der Arimers, waar men zegt dat het bed is van Tufooeus. Zo dan dreunde de aarde luid onder de voeten van hen, toen zij gingen, want ze legden zeer snel de weg door de vlakke af. Tot de Trojanen kwam als bode de windvoetige, snelle Iris van de kant van de aigisdragende Zeus met een vreselijke boodschap. **790** De Trojanen waren een vergadering aan het houden bij de poort van Priamos, zij allemaal vergaderd, zowel jong als oud. De snelvoetige Iris ging dichtbij hem staan; zij leek in stem op Priamos' zoon Politès, die als verspieder van de Trojanen vertrouwend op zijn snelvoetigheid placht te zitten **795** boven op de tombe van de grijsaard Aisuètès, in afwachting wanneer de Grieken met hun schepen zouden vertrekken.

¹ δέχομαι

afwachten

τῷ μιν ἐεισαμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·
 ὦ γέρον, αἰεὶ τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί¹ εἰσιν,
 ὡς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαςτος² ὄρωρεν.
 800 ἤδη μὲν μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
 ἀλλ' οὐ πω τοιόνδε τοσόνδέ τε λαὸν ὄπωπα·
 λίην γὰρ φύλλοισιν³ εἰοικότες ἢ ψαμάθοισιν⁴
 ἔρχονται πεδίοιο μαχησόμενοι προτὶ ἄστου.
 Ἔκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι, ὦδε δὲ ῥέξαι·
 805 πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστου μέγα Πριάμου ἐπικούροι,
 ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων⁵ ἀνθρώπων·
 τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαίνετ⁶ οἷσί περ ἄρχει,
 τῶν δ' ἐξηγείσθω κοσμησάμενος πολιήτας⁷.
 Ὡς ἔφαθ', Ἔκτωρ δ' οὐ τι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν⁸,
 810 αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο·
 πᾶσαι δ' ὠϊγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαὸς
 πεζοὶ θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὄρουμαγδὸς ὄρωρει.
 Ἔστι δὲ τις προπάροιθε πόλιος αἰπεῖα κολώνη⁹
 ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε περιδρομος¹⁰ ἔνθα καὶ ἔνθα,
 815 τὴν ἦτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
 ἀθάνατοι δὲ τε σῆμα πολυσκαρθμοῖο¹¹ Μυρίνης¹².
 ἔνθα τότε Τρῳῆς τε διέκριθεν ἠδ' ἐπικούροι.

¹ ἄκριτος	eindeloos
² ἀλίαςτος	heftig
³ φύλλον τό	blad
⁴ ψάμαθος ἢ	zand, strand
⁵ πολυσπερής	zeer verspreid
⁶ σημαίνω	leiden
⁷ πολιήτης ὁ	landgenoot
⁸ ἀγνοίεω	niet herkennen
⁹ κολώνη	heuvel
¹⁰ περιδρομος	vrij liggend, omloopbaar
¹¹ πολύσκαρθμος	vlug
¹² Μυρίνη	Murinè. een Amazone

Tot hem sprak lijkend op Politès de snelvoetige Politès:

“Oude man, altijd zijn eindeloze woorden jou geliefd, zoals ooit eens ten tijde van vrede, maar een heftige oorlog is losgebarsten. **800** Reeds heb ik veel strijdtoneelen van mannen bezocht, maar nog niet zag ik een zodanig en zo een groot krijgsvolk; ja zeker lijkend op bladeren of zandkorrels gaan zij door de vlakte naar de stad om te strijden. Hektor, jou nu met name draag ik het op en doe als volgt. **805** Immers, in Priamos’ grote stad zijn vele bondgenoten en van de verschillende groepen mensen die ver verspreid wonen verschilt de taal: aan hen moet ieder de eigen leider afzonderlijk commando’s geven en hij moet na van hen zijn landgenoten opgesteld te hebben hen ten strijde voeren.”

Zo sprak zij en Hektor herkende zeker wel de stem van de godin **810** en hij ontbond snel de vergadering. Zij haastten zich naar de wapens en alle poorten werden geopend en het strijdvolk snelde naar buiten, zowel infanterie als cavallerie. Veel rumoer had zich verheven.

Er ligt voor de stad een hoge heuvel in de vlakte op een afstand, vrijliggend aan alle kanten, **815** die voorwaar de mensen Batieia noemen, maar de onsterfelijken de tombe van de vlugge Murinè. Daar gingen toen de Trojanen en bondgenoten in gelederen uiteen

- Τρωσι μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ
 Πριαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
 820 λαοὶ θωρήσοντο μεμαότες ἐγγείησι.
 corr. Δαρδανίων αὐτ' ἦρχεν ἕως πάϊς Ἀγκίσαιο
 Αἰνεΐας, τὸν ὑπ' Ἀγκίση τέκε δῖ' Ἀφροδίτη
 Ἰδης ἐν κνημοῖσι¹ θεὰ βροτῶ εὐνηθεῖσα²,
 οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω Ἀντήνορος υἱε
 825 Ἀρχέλοχος τ' Ἀκάμας τε μάχης εὖ εἶδότε πάσης.
 Οἱ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἰδης
 ἀφνειοῖ³ πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήπειο
 Τρῶες, τῶν αὐτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
 Πάνδαρος, ὃ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.
 830 Οἱ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ
 καὶ Πιτύειαν ἔχον καὶ Τηρείης ὄρος αἰπύ,
 τῶν ἦρχ' Ἰδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ
 υἱε δύω Μέροπος Περκωσίου⁴, ὃς περι⁵ πάντων
 ἦδεε μαντοσύνας⁶, οὐδὲ οὖς παῖδας ἔασκε
 835 στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα⁷. τῷ δέ οἱ οὐ τι
 πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτιο.
 Οἱ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο
 καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον καὶ δῖαν Ἀρίσβην,
 τῶν αὐθ' Ὑρτακίδης⁸ ἦρχ' Ἄσιος ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 840 Ἄσιος Ὑρτακίδης ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
 αἴθωνες μεγάλοι ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.

¹ κνημός	bergkloof
² εὐνάομαι	zich leggen bij
³ ἀφνειος	vermogen
⁴ Περκώσιος	uit Perkoote, stad aan de Hellespont
⁵ περι + <i>gen. comparationis</i>	meer dan
⁶ μαντοσύνη	zienerskunt
⁷ φθισήνωρ	mannen dodend
⁸ Ὑρτακίδης	zoon van Hyrtakos

De Trojanen werden aangevoerd door de grote Hektor met flikkerende helm, Priamos' zoon. Tegelijk met hem toch harnasten zich zeer vele en **820** zeer voortreffelijke manschappen vurig met hun lansen.

De Dardaniërs weer werden aangevoerd door de voortreffelijke zoon van Anchises, Aineias, die de stralende Afrodite had gebaard onder Anchises, nadat zij als godin in de bergkloven van de Ida met de sterveling had geslapen. Zij werden niet door hem alleen aangevoerd maar samen met hem door de twee zonen van Antènoor, **825** Archelochos en Akamas, beiden kundig in iedere strijdwijze.

De Trojanen die Zeleia bewoonden helemaal onderaan de voet van de Ida, die vermogend waren en het zwarte water van de Aisèpos dronken, werden weer geleid door Lukaoons schitterende zoon, Pandaros, aan wie Apolloon zelf ook een boog had gegeven.

830 Zij die Adrèsteia hadden en het land van de stad Apaisos¹ en Piteia hadden en de hoge berg Tèreia, werden geleid door Adrèstos en Amfios met linnen kuras, de twee zoons van Merops uit Perkootè, die meer dan allen bedreven was in de zienskunst, en niet liet hij zijn zoons **835** naar de mannen vernietigende oorlog gaan. Maar zij beiden luisterden helemaal niet naar hem, want de loten van de zwarte dood dreven hen voort.

Zij die dan in Perkootè en rond de rivier de Praktion woonden en Sèstos en Abudos hadden en het stralende Arisbè, werden weer door de zoon van Hurtakos, Asios, leider der mannen, geleid, **840** Asios de zoon van Hurtakos, die vanuit Arisbè door goudbruine, grote paarden gebracht werd vanaf de rivier de Sellèeis.

¹ stad in Musië aan de Hellespont

- Ἴππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμῶρων¹
 τῶν οἱ Λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον·
 τῶν ἦρχ' Ἴππόθοός τε Πύλαιός τ' ὄζος ἼΑρηος,
 845 υἷε δὺω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο².
 Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας καὶ Πείροος ἦρωσ
 ὄσσοις Ἑλλάσποντος ἀγάρροος³ ἐντὸς ἐέργει.
 Εὐφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητῶν
 υἱὸς Τροϊζήνοιο⁴ διοτρεφέος Κεάδαο⁵.
 850 Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους
 τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ρέοντος,
 Ἀξιοῦ οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται⁶ αἶαν.
 Παφλαγόνων δ' ἠγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον⁷ κῆρ
 ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἠμιόνων⁸ γένος ἀγροτεράων,⁹
 855 οἳ ῥα Κύτωρον ἔχον καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο
 ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον
 Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλὸν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους¹⁰.
 Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον
 τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη¹¹.
 860 Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε καὶ ἼΑννομος οἰωνιστῆς¹².
 ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο¹³ κῆρα μέλαιναν,
 ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο

¹ ἐγχεσίμωρος	vermaard als speerwerper
² Τευταμίδης	de zoon van Teutamos
³ ἀγάρροος	sterk stromend
⁴ Τροϊζήνος	Troizènos
⁵ Κεάδης	zoon van Keas
⁶ ἐπικίδναμαι	zich verspreiden over
⁷ λάσιος	ruig
⁸ ἠμίονος ἠ	muilwier
⁹ ἀγρότερος	in het wild levend
¹⁰ Ἐρυθῖνοι	Erithunoi, stad in Paphlagonië
¹¹ γενέθλη	geboorteplaats
¹² οἰωνιστῆς ὁ	voegelwichelaar
¹³ ῥύομαι	tegenhouden

Hippochoos leidde de stammen van de Pelasgen, die vermaard als speerwerpers waren, die het grofkluitige Larisa bewoonden. Hen leidden Hippochoos en Pulaios, telg van Ares, **845** de twee zoons van de Pelasg Lèthos, de zoon van Teutamos.

Maar de Thraciërs werden geleid door Akamas en de heros Peiroos, al de Traciërs die door de sterkstromende Hellespont begrensd worden. Eufèmos was de leider der Kikonen, lanszwaaiers, zoon van de door Zeus gevoede Troizènos, die weer de zoon was van Keas.

850 En Puraichmès leidde de Paioniërs met gekromde bogen van ver vanaf de Amudoon die breed stroomt vanaf de rivier de Axios, de Axios, waarvan zich het zeer schitterende water verspreidt over de aarde.

De Paflagoniërs weer werden geleid door het wollige hart van Pulaimenès van de Eneten vandaan, waarvandaan een soort van in het wild levende muil dieren komt, **855** die dan Kutooros hadden en Sèsamos bewoonden en rond de rivier de Parthenios heerlijke huizen bewoonden en Kroomna en Aigialos en het hoge Eruthinoi.

En de Alizoonen werden aangevoerd door Odios en Epistrofos van ver uit Alubè, waar de geboorteplaats van zilver is.

860 De Musiërs werden aangevoerd door Chromis en Ennomos, de vogelwichelaar, maar niet door vogels hield hij het zwarte lot tegen, maar hij werd bedwongen door de handen van de snelvoetige kleinzoon van Aiakos

ἐν ποταμῷ, ὄθι περ Τρῶας κεραΐζε¹ καὶ ἄλλους.
 Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος θεοειδῆς
 865 τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὕσμῖνι² μάχεσθαι.
 Μήροσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος ἠγησάσθην
 υἷε Ταλαιμένεος τῷ Γυγαίῃ τέκε λίμνη,
 οἳ καὶ Μήονας ἦγον ὑπὸ Τμῶλῳ γεγαῶτας.
 Νάστης αὖ Καρῶν ἠγήσατο βαρβαροφώνων,
 870 οἳ Μίλητον ἔχον Φθιρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον
 Μαιάνδρου τε ῥοὰς Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα·
 τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάστης ἠγησάσθην,
 Νάστης Ἀμφίμαχός τε Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
 ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμονδ' ἴεν ἠὔτε κούρη
 875 νήπιος, οὐδέ τί οἱ τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
 ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
 ἐν ποταμῷ, χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων.
 Σαρπηδῶν δ' ἦρχεν Λυκίων καὶ Γλαῦκος ἀμύμων
 τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

¹ κεραΐζω

doden

² ὕσμίνη

strijd, slag

in de rivier, juist waar hij andere Trojanen doodde.

Forkus weer en de op een god gelijkende Askanios ver weg van Askania leidden de Frugiërs. **865** Zij waren vol vuur om in een slag te strijden.

De Meiones werden weer geleid door Mesthlès en Antifos, de twee zoons van Talaimenes, die het Gugaiïsche meer had gebaard, die ook de Meiones, die aan de voet van het gebergte de Tmoolos leefden, brachten.

Nastès weer leidde de barbaarssprekende Kariërs, **870** die Milete hadden en het gebergte van de Fthires dat met dichte wouden bedekt is en de stromen van de Maiander en de hoge toppen van het gebergte Mukalè; zij dan werden aangevoerd door Nastès en Amfimachos, schitterende kinderen van Nomioon, die ook met veel goud naar de oorlog ging evenals een naïef meisje, **875** maar geenszins weerde dat voor hem het verschrikkelijk verderf af, maar hij werd bedwongen door de handen van de snelvoetige kleinzoon van Aiakos in de rivier en de kloekmoedige Achilleus nam het goud mee.

Sarpedoon en de voortreffelijke Glaukos leidden ver uit Lukia de Lukiërs weg van de kolkrijke Xanthos.